

NOVA ГАЗЕТА

№19(566), Травень, 21, 2020, Нью-Йорк

№19(566), May 21, 2020, New York

АМЕРИКА СЬОГОДНІ

ЧИ ВДАСТЬСЯ ТРИЛЬЙОНАМИ ЗАГАСИТИ ПАНДЕМІЮ? **СТОР. 6**

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

САМОПАЛЬНИЙ ЖУРНАЛІСТ З ПРКІНИМИ ПРОТИ УКРАЇНИ **СТОР. 3, 9**

ПОСТАТІ

СЛАВА СТЕЦЬКО: 100 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ **СТОР. 11**

ДОВКОЛА СВІТУ

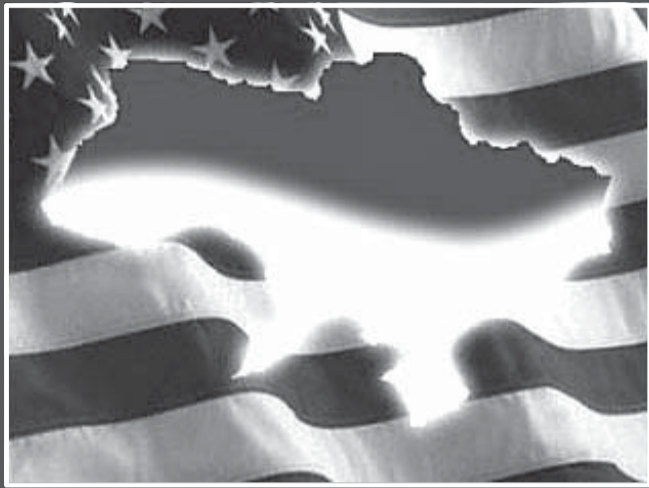
МЕДИЧІ – ПОВЕЛИТЕЛІ ФЛОРЕНЦІЇ, РУШІЇ РЕНЕСАНСУ **СТОР. 20-21**

СТОР. 13-15

СТОР. 16

United States
Census
2020

CENSUS-2020

У США РОЗПОЧАВСЯ ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ-2020

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ (УККА)
звертається до членів американської української громади із закликом обов'язково відповісти на

ЗАПИТАННЯ № 9 (RACE or ORIGIN)
і внизу під ним написати слово **UKRAINIAN**

Крім статистики, дані, зібрані Бюро перепису населення США, визначають :
* обсяги та вплив щорічного державного фінансування на різні етнічні громади та визначають певну суму фінансування федеральним урядом місцевих громад кожного штату на наступні десятиліття;

* потреби українців США: чим більше українців запишуться українцями, тим більше наша спільнота отримує коштів від держави, тим більше матиме можливостей для свого розвитку.

На підставі нашої церковної статистики, братських та інших організаційних членств, УККА вважає, що кількість американців українського походження сягає в США близько двох мільйонів осіб. Але в офіційних американських звітах через різні причини ці статистичні дані набагато нижчі. Й, зокрема, через те, що іммігранти з України неправильно вписували країну свого походження.

Згідно з Конституцією США, ми всі зобов'язані брати участь у державному переписі населення. Мешканці Сполучених Штатів Америки вже отримали або незабаром отримають поштою лист з 12-цифровим ідентифікаційним номером та відповідною інструкцією про те, як зайти на державну інтернет-сторінку www.my2020census.gov й виконати свій конституційний обов'язок. Для тих, хто не має доступу до інтернет-мережі, передбачено також анкетування поштою або телефоном. Додаткову інформацію українською мовою можна знайти на інтернет-сторінці:

<https://www.census.gov/programs-surveys/decennial-census/2020-census/planning-management/language-resources.html>

У зв'язку з пандемією коронавірусу перепис населення продовжено до середини серпня.

Будьмо законослухняними американцями, але не забуваймо, що ми – українці!

МІЖНАРОДНА ПАНОРАМА

У ЄВРОПІ ЗНОВУ ПАЛЯТЬ ВІДЬОМ

По всій Європі спалахують вежі зв'язку 5G. Щонайменше 16 таких веж було знищено вогнем лише в Нідерландах. Атаки проти обладнання, пов'язаного з 5G, фіксуються в Італії, Ірландії, Бельгії й на Кіпрі. Велика Британія навіть випередила континент. Тут спалили 60 таких веж. А в Бірмінгемі вона палала, мов велетенський олімпійський факел,

який хтось установив посеред британського міста.

Пояснення своїх мотивів вандали черпають з болю абсурдних теорій про те, що 5G нібито якось поширює коронавірус або що радіація телефонічних веж ослаблює імунітет, роблячи нас усіх уразливими перед COVID-19. Одна з теорій стверджує, що жодного коронавірусу нібито не існує взагалі, а хвороба – це вигадка для прикриття впливу випромінювання 5G.

У Великій Британії прихильники теорій змови навіть помітили вежу 5G на новій банкноті номіналом 20 фунтів стерлінгів і вирішили, що це якийсь утаємничений

У Європі знову палають багаття, на яких спалюють сучасних «відьом» – вежі зв'язку 5G

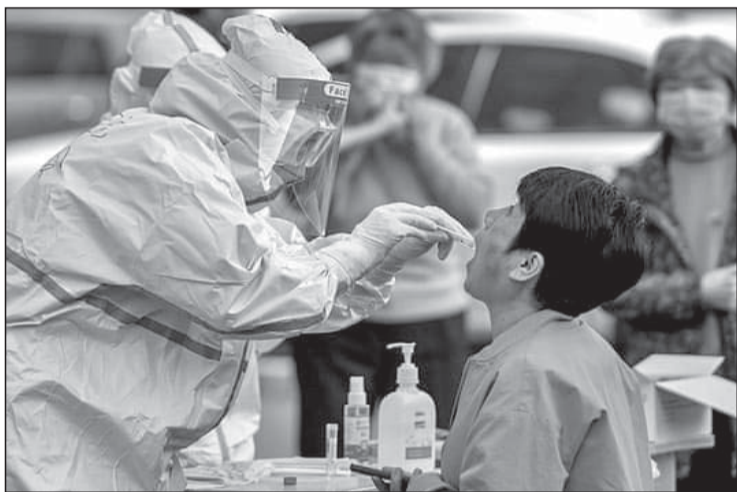
код. Насправді ж та вежа – лише маяк у місті Марг'ейт, яке дуже любить художник Вільям Тернер, зображений на іншому боці купюри. Представники органів охорони здоров'я в Європі до запаморочення роз'яснюють, що технологія 5G ніяк не шкодить людям. Але це нікого не переконало. Атак на вежі стає дедалі більше. У Facebook один з членів групи проти 5G поширив відео вежі у вогні й написав: «Тож битва почалася».

Ця поведінка здається запозиченою з минулого й не лише через атавізм знищення найновішої технології людства за допомогою найстаршої. Сама поведінка логіка теж дуже середньовічна.

Хіба в добре освіченій Європі в розпал інформаційної ери хтось повинен вірити таким химерним теоріям і з коктейлями Молотова в руках кидатися на вежі зв'язку?

Історія пропонує гостру паралель. Починаючи із середини XVI століття, десятки тисяч чоловіків і жінок (але жінок більше) було вбито через звинувачення у відьомстві. Такі страти були й раніше. Але приблизно в 1550 році вони стали більш масовими на тлі розквіту епохи Відродження з її раціональністю. Багатьох жертв тоді спалили. Як і у випадку з вежами 5G, вистава знищення була не менш важливою, ніж саме знищення.

У КИТАЇ ВСЕ ШЕ ЛЮТУЄ COVID-19

У Китаї, в провінції Цзілінь, знову зафіксовано спалах COVID-19

У Китаї, в північно-східній провінції Цзілінь, більше 108 мільйонів осіб потрапили під карантинні заходи у зв'язку з новим спалахом COVID-19. Про це повідомляє інформаційна агенція Bloomberg.

Влада вирішила припинити в провінції Цзілінь автобусне й залізничне сполучення, зачинити школи й ізолювати людей. Влада міста Шулань, що входить до цієї провінції, заявила про суворі заходи для

стримування нового поширення коронавірусу: оголосила про закриття житлових комплексів, де проживають люди з підтвердженим коронавірусом або підозрою на нього. При цьому щодня дві години з членів сім'ї зможе відлучитися з дому на дві години на закупів предметів першої необхідності. В'їзди й виїзди із Шуланя та прилеглих міст перекрито. Раніше в Китаї, як свідчать дані Національної комісії з охорони здоров'я країни, було зареєстровано загалом понад 82 тисячі випадків коронавірусу, з них щонайменше 4633 летальні. Кількість нових заражень швидко зростає в кінці січня, що призвело до закриття міст та заборони на подорожі по всій країні. Однак китайська влада суворо заборонила повідомляти правдиві дані про перебіг пандемії.

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В ПОЛЬЩІ: ПОСПІХ В УМОВАХ ЦЕЙТНОТУ

Пандемія коронавірусу повністю змінила передвиборчу ситуацію в Польщі. Після того, як 10 травня президентські вибори не відбулися, виборча кампанія в Польщі фактично обнулилася. В умовах зміни найбільшою опозиційною партією свого кандидата всі виборчі штаби на швидкуруч вибудовують свою виборчу тактику. На якусь тривалішу стратегію часу вже не буде, адже правляча більшість докладатиме всіх зусиль, аби вибори відбулися якомога швидше. Найближчою можливою датою першого туру, яку незабаром має оголосити маршалок Сейму Елжбета Вітек, експерти та політики називають 28 червня, або ж якусь із наступних неділь липня.

її шляхом підуть інші кандидати – і правляча більшість піде на поступки. Але так не сталося. Тож в умовах припинення виборчої активності кандидати її виборці «розбіглися» по інших кандидатах. За останніми соціопитуваннями, на друге місце в рейтингу вийшов безпартійний Головня, за якого готові нині проголосувати 15-20% виборців. Йому в спину дихає лідер Польської народної партії (PSL) Косіняк-Камиш, рейтинг якого також зріс до понад 10%. Натомість з Кідавою-Блонською доля зіграла злий жарт: її рейтинг упав до 4-5% і вона зняла свою кандидатуру. Її місце посів мер Варшави 48-річний Рафал Тшасковський. Як новачок виборчих перегонів, він одразу отримав

У Польщі, де в зв'язку з коронавірусом було скасовано президентські вибори, в червні в прискореному режимі намагатимуться-таки обрати президента

Від самого початку упевнене лідерство в перегонах захопив нині чинний президент Польщі Анджей Дуда, якого підтримує Об'єднана правниця Ярослава Качинського (партії «Право і справедливість», «Порозуміння» й «Солідарна Польща») і який у всіх соціологічних замірах отримувал понад 40%. Ця ситуація не змінилася й досі: він і далі доволі впевнено лідирує.

В опозиційному таборі «Громадянської коаліції» стратегії кандидатів на посаду глави держави виявилися різними. Найбільш рейтингова опозиційна кандидатка Малгожата Кідава-Блонська, за яку в пік популярності готові були проголосувати в першому турі понад 20% виборців, в односторонньому порядку призупинила свою виборчу кампанію. У її штабі, очевидно, розраховували, що

непогані шанси поборотися за вихід до другого туру. Його перевагами є доволі позитивна оцінка варшав'янами діяльності на посаді мера столиці, а також чималий політичний досвід: раніше він був депутатом Європарламенту, заступником міністра закордонних справ, міністром адміністрації та цифрових технологій.

Найближчі тижні в Польщі будуть періодом запеклої політичної боротьби, результати якої важко спрогнозувати. Ставки занадто високі: або Об'єднана правниця Ярослава Качинського цілковито правитиме країною до 2023 року, або ж утратить владу монополію.

За повідомленнями зарубіжних ЗМІ підготував Хома Мусієнко

ВРЯТУВАТИ «МОНУ ЛІЗУ» ДЛЯ ЛЮДСТВА

Глава французької компанії Fabernovel Стефан Дістанг'ян запропонував владі Франції задуматися про продаж картини «Мона Ліза», яка належить Лувру. Про це повідомило видання Independent.

Дістанг'ян вважає, що витрати країни на боротьбу з пандемією могли б покрити продаж «чогось цінного, але такого, що не має критичної важливості для добробуту нації». На його думку, таким є полотно Леонардо да Вінчі. Дістанг'ян упевнений, що держава зможе виручити за продаж світового шедевра не менше 50 мільярдів євро.

«З кожним днем ми витрачаємо мільярди й мільярди євро на боротьбу з коронавірусом – прямо як діти, які кидують у воду камінчик за камінчиком. І кінця цьому все ще не видно, а значить фінансова криза буде просто бездонною. Всі ці витрати нам ще відлуняться – і потрібно їх чимось компенсувати», – заявив бізнесмен.

Легендарну «Мону Лізу» Леонардо да Вінчі, яка належить усьому людству, пропонують продати

Попереджаючи критику, він запропонував й інший вихід із ситуації, – дати «Мону Лізу» іншим державам «в оренду» в обмін на криптовалюту. Так

Лувр зможе зберегти за собою права на картину й стежити за її збереженням. Дістанг'ян порівняв це з «передплатою» музеїв на великий шедевр. І навіть припустив, що Леонардо да Вінчі підтримав би цю ідею. «Адже він не тільки малював, а й виявляв інтерес до всіх наукових і технологічних нововведень свого часу», – каже Дістанг'ян, забуваючи при цьому, що шедевр великого флорентійця належить не Франції, а всьому людству.

«Мону Лізу», також відому як «Джоконда», було написано приблизно між 1503 і 1505 роками. За однією з версій, на картині зображено Лізу Герардіні, дружину флорентійського купця Франческо дель Джокондо. У Луврі шедевр великого Леонардо зберігається з 1793 року. Раніше вчені заявили, що безцінна картина італійського художника тріснула і в даний час знаходиться в аварійному стані, потребуючи негайної реставрації.

ПАНДЕМІЯ

Суперечки з приводу походження коронавірусу тривають у всьому світі. Причому теорії висувуються на найвищому рівні. Адміністрація США, наприклад, не перестає звинувачувати в поширенні вірусу Китай і Всесвітню організацію охорони здоров'я (ВООЗ). А учасники 73-ї Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я під егідою ВООЗ підтримали резолюцію, в якій йдеться про необхідність перевірити, до яких заходів різні країни світу вдавалися у відповідь на пандемію коронавірусу.

Резолюція закликає якомога швидше провести «об'єктивну, незалежну й всебічну оцінку» міжнародної реакції на COVID-19. У документі не зга-

Влада КНР володіла інформацією, що вірус передається від людини до людини, на початку грудня, однак офіційно визнала це лише 20 січня. При цьому розвідслужби розійшлися в оцінках походження вірусу. Як уточнює The Daily Telegraph, розвідслужби США й Великої Британії схиляються до версії витоку з Уханьської лабораторії, а австралійська розвідка вважає офіційну версію китайської влади більш достовірною.

Третього травня державний секретар США Майк Помпео заявив, що існує величезна кількість доказів того, що джерелом коронавірусу COVID-19 є Уханьський інститут вірусології, а не місцевий ринок диких тварин.

Китай нині нікого не допускає на свою територію для проведення професійного й незалежного розслідування, від-

Розвідки західних країн стверджують, що батьківщина коронавірусу – Уханьський інститут вірусології

«Нульовий пацієнт з'явився в Ухані ще в листопаді. Китайська ж влада, прикриваючись щитом Всесвітньої організації охорони здоров'я, два місяці приховувала вірус від усього світу, а потім відправила сотні тисяч заражених китайців на пасажирських літаках до Мілану, Венеції, Барселони, Лондону, Цюриха, Нью-Йорка й по всьому світу, щоб розсіяти його», – сказав Наварро.

За його словами, «влада Китаю могла відразу ж локалізувати спалах, залишити вірус в Ухані, однак замість цього вона зробила все для того, аби спалах в Ухані перетворився на всесвітню пандемію». «Ось чому я кажу, що це Китай винний у всіх цих страхотливих жертвах й збитках й має нести за це сувору відповідальність», – додав радник президента США.

ЯК КИТАЙЦІ ЗАРАЗИЛИ КОРОНАВІРУСОМ УСЮ ПЛАНЕТУ

дується Китай і немає заклику з'ясувати походження вірусу. Хоча спочатку йшлося про проведення незалежного розслідування, щоб встановити походження коронавірусної інфекції SARS-CoV-2. Така позиція ВООЗ, з ініціативи якої й було скликано асамблею, нікого нині не дивує, бо замість того, аби пильнувати здоров'я землян і вчасно повідомляти світове співтовариство про загрози епідемії і пандемії, ця утворена в 1948 році зі штаб-квартирою в Женеві міжнародна організація стала за останні роки підручною комуністичного Китаю, допомагаючи йому поширювати світлом брехню й приховувати власні помилки й злочини.

То ж у чому підозрюють Китай, і які можуть бути наслідки розслідування?

На початку травня австралійське видання The Daily Telegraph повідомило про висновки розвідок декількох західних країн, в тому, що влада Китаю протягом тривалого часу замовчувала й знищувала дані про спалах коронавірусу нового типу в Ухані. Такі висновки містилися в 15-сторінковому досьє, складеному спецслужбами Австралії, Нової Зеландії, США, Канади й Великої Британії.

За даними розвідслужб, китайська влада змушувала лікарів, які повідомляли про нову інфекцію, мовчати, знищувала біоматеріал з лабораторій і не передавала необхідні відомості фахівцям, що працюють над вакциною. Більше того, медичні працівники та кілька журналістів, які намагалися попередити світ про наближення страхотливої пандемії, безслідно щезли.

буваючись відмовками, що, мовляв, допустити міжнародних експертів до Уханьської та інших лабораторій лише після закінчення пандемії.

Китайський диктатор Сі Цзіньпін цинічно й брехливо заявив, що Китай буцімто своєчасно проінформував Всесвітню організацію охорони здоров'я про спалах коронавірусу й діяв «відкрито, прозоро та відповідально». «У Китаї, після копітких зусиль і величезних жертв, ми переломили ситуацію з вірусом і захистили життя та здоров'я наших людей... Ми весь час діяли відкрито, прозоро й відповідально... Ми своєчасно надавали інформацію ВООЗ і відповідним країнам. Ми опублікували послідовність генома вірусу в найкоротші терміни», – сказав він.

За словами Сі Цзіньпіна, Китай поділився досвідом контролю й лікування COVID-19 зі світом без застережень і «зробив усе, що в його силах», щоб підтримати й допомогти країнам, які цього потребують. Китай навіть готовий надати два мільярда доларів для допомоги постраждалим від вірусу країнам, особливо країнам, що розвиваються. Хоч по справедливості він зобов'язаний відшкодувати за заподіяні країнам світу збитки трильйони доларів.

При цьому головний радник з медицини уряду Китаю, вірусолог Чжун Наньшань визнав, що влада Китаю занижувала число осіб, заражених коронавірусом, на початку пандемії. За його словами, в нього з'явилися підозри в недостовірності офіційних даних після того, як кількість інфікованих осіб в Ухані залиша-

Генеральний директор ВООЗ Тедрос Гебреєссус (ліворуч) та китайський комуністичний диктатор Сі Цзіньпін

лася на рівні 41 більш ніж десять днів, хоча інфекція вже проникла за кордон.

«Я не вірив цим цифрам і продовжував запитувати про реальні цифри зараження. Але влада дуже неохоче відповідала на мої запитання», – зазначив Наньшань.

Через два дні в Пекіні вірусологу повідомили, що кількість заражених зросла до 198 осіб, три особи загинуло й 13 медпрацівників заразилися. Тоді ж Наньшань підтвердив держканалом CCTV, що вірус може передаватися від людини до людини, хоча до цього медична влада Уханя повідомляла, що

цьому немає доказів і що поширення захворювання під суворим контролем.

Нині стало очевидним, що влада Китаю могла запобігти пандемії коронавірусу, але замість цього приховала інформацію про захворювання й зумисне чи незумисне дозволила своїм туристам поширити COVID-19 по всьому світу, заявив радник президента США з питань торгової політики Пітер Наварро. Китай приховував дані про вірус протягом двох місяців і дозволив сотням тисяч своїх туристів поширити вірус по всьому світу, заявив він телеканалу ABC News.

А Дональд Трамп написав листа генеральному директору Всесвітньої організації охорони здоров'я ефіопу Тедросу Гебреєссусу, який перетворився на попихача Пекіну, з погрозою назавжди зупинити американське фінансування організації через пандемію коронавірусу. У листі американський президент заявив, що дає ВООЗ 30-денний термін, щоб здійснити «істотні поліпшення». В іншому разі організація ризикує назавжди втратити фінансування й членство США.

Президент Трамп, зокрема, звинуватив ВООЗ у відсутності незалежності від Китаю. За його словами, організація постійно ігнорувала «достовірні повідомлення» про поширення вірусу в Ухані на початку грудня або й раніше. Глава Білого дому підкреслив, що ВООЗ відклала надзвичайну декларацію під тиском китайського президента Сі Цзіньпіна. Також він критикує похвалу Китаю з боку ВООЗ за його буцімто «прозорість», в той час як факти, навпаки, свідчать про фізичне усунення критиків політики офіційного Пекіну під час пандемії, цензуру й відсутність міжнародної співпраці з боку китайської влади.

«Єдиний вихід для Всесвітньої організації охорони здоров'я – продемонструвати справжню незалежність від Китаю», – заявив Трамп.

Станом на ранок 20 травня, в світі заразили коронавірусом 4 мільйона 882 тисячі 619 осіб, з них 322 тисячі 567 осіб померли.

Андрій Гурін
Спеціально
для «Нової газети»

АМЕРИКА СЬОГДНІ

Катерина Кіндрась,
власний кореспондент
«Нової газети» в Америці

трильйонів доларів, ініційованого демократами, немає шансів на ухвалення контрольованим республіканцями Сенатом до того, як законодавці роз'їдуться з Вашингтона в зв'язку з Днем пам'яті. На переговорах про досягнення компромісу немає особливих ознак прогресу.

Але, незважаючи на те, що в більшості штатів поступово повертаються до праці підприємства й відкриваються громадські місця, експерти попереджають, що до завершення кризи ще далеко.

«Республіканці вже не раз недооцінювали цю кризу й необхідне фінансування», – заявив журналістам у вівторок, 19 травня, лідер демократичної меншості в Сенаті Чак Шумер

Друкарський верстат, який друкує долари в спеціальній друкарні, в дні пандемії працює з особливим напруженням

Лідери республіканців у Конгресі заявили, що вони не поспішають з новим пакетом антикризової допомоги в зв'язку з коронавірусом, незважаючи на те, що минулого тижня Палата представників схвалила ініціативу нового пакету допомоги на 3 трильйона (!) доларів.

Уперше за більш ніж 200-літню історію американського Конгресу було дозволено дистанційне голосування за цей законопроект. Рішення щодо виділення коштів ініціювала Демократична партія, яка має більшість у Палаті представників. Саме за рахунок голосів демократів збільшення фінансової допомоги затвердили й передали його до Сенату. Законопроект передбачає повторні виплати всім американцям, збільшення допомоги по безробіттю, підтримку місцевих бюджетів. Ця ініціатива йшла від демократів, які в такий спосіб хочуть продемонструвати Америці, що тільки вони й ніхто інший дбають про простого американця. Вслід за двома трильйонними пакетами допомоги, які кинула на подолання наслідків пандемії чинна американська влада, вони заходилися пробивати ще й третій, забуваючи при цьому, що надруковані верстатом гроші, які не підкріплені нічим іншим, є тільки папером.

«Завалювати пандемію грішми – це не вихід із ситуації. Нам треба оцінити, що ми вже зробили, подивитись, що спрацювало, а що ні. Ми обговоримо подальші кроки в найближчі два тижні», – заявив 13 травня лідер сенатської більшості Мітч Макконел журналістам після виступу президента Дональда Трампа на сніданку з республіканськими сенаторами.

Лідер республіканців у Палаті представників Кевін Маккарті також заявив, що в даний момент він не бачить необхідності в новому законопроекті про допомогу в зв'язку з коронавірусом, бо ухвалення його призведе до ще більшої інфляції. Водночас він заявив журналістам, що готовий підтримати продовження терміну кредитування малого бізнесу з нинішніх восьми до 10-12 тижнів.

У нового законопроекту про допомогу в розмірі 3-х

ЧИ ВДАСТЬСЯ ТРИЛЬЙОНАМИ ЗАГАСИТИ ПАНДЕМІЮ?

Повінь, спричинена проривом дамб на річці Тітабавасі (штат Мічиган)

«Лідер Макконел заявив, що республіканці хочуть узяти паузу. На якій планеті вони живуть? – продовжив він. – Коронавірус не берез пауз. Робочі місця скорочуються без будь-яких пауз. Домовласники, які виселяють людей з будинків, не визнають пауз. Схоже, республіканці ігнорують усі економічні сигнали тривоги, не вдаючись до будь-яких дій».

Але Шумер, як завжди, все перекручує. Бо не демократи, а президент Трамп і республіканці-законодавці вже запустили дві програми допомоги майже на 5 трильйонів доларів. Якщо ж і далі гасити пандемію доларами, як наполягають демократи, це може вилізти боком американській економіці. Бо знецінення долара, перетворення американської валюти на папір – це прямиий шлях до економічної катастрофи.

У вівторок, 19 травня, голова Федеральної резервної системи (ФРС) Джером Павелл та міністр фінансів країни Стівен Мнучин намалювали похмуру картину економічних руйнацій, спричи-

нених пандемією коронавірусу в країні, але висловили надію на те, що найближчими місяцями американським сім'ям та бізнесу буде виділено численні кредити та надано іншу допомогу.

«Кількість робочих місць спочатку скоротиться, але потім різко збільшиться», – заявив Мнучин, виступаючи у форматі онлайн на засіданні сенатського комітету у справах банків. Станом на 19 травня, заявки на допомогу по безробіттю вже подали 36,5 мільйона звільнених працівників. Таких масштабів країна не знала з часів Великої депресії 1930-х років. Ці дані вказують на катастрофічні наслідки пандемії для економіки США. До кінця березня 2020 року кількість первинних заявок безробітних не перевищувала 100 тисяч на тиждень, а загалом до початку кризи допомогу з безробіття в країні отримували 1,7 мільйона осіб.

На запитання, коли американській економіці вдасться повернутися до «сильних показників», які були на початку

пандемії, голова Мінфіну США відповів: «Я думаю, на це піде кілька місяців, але я однозначно не думаю, що це будуть роки».

За його словами, відновлення економіки сприятимуть збільшення кількості тестувань і розробка вакцини та ефективних ліків. Мнучин додав, що на Сполучені Штати «очікують неймовірні прориви» щодо тестування та ліків, а на розробку вакцини піде «трохи більше часу». При цьому він очікує карколомний стрибок американської економіки, коли люди почуватимуть себе більш комфортно через відкриття бізнесів і згортання карантину.

Втім, незважаючи на заспокійливі прогнози міністра фінансів, Америка готується до гіршого – падіння економіки та, як наслідок, падіння свого добробуту. Окрім того, цифри й факти поки що не підтверджують оптимізму американських високопосадовців. За даними онлайн-ресурсу Worldometer, який відстежує статистику перебігу пандемії COVID-19, станом на 20 травня, у

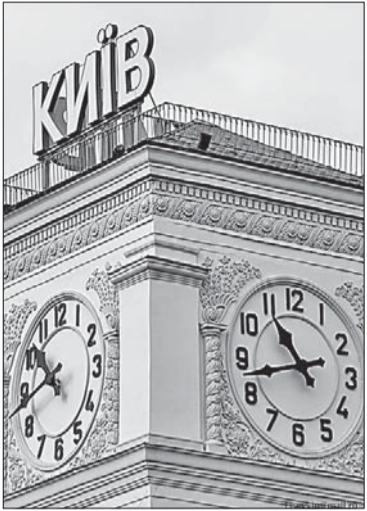
Сполучених Штатах виявили вже більш ніж 1,5 мільйона випадків інфікування, померли понад 94 тисячі осіб, у яких підтвердили зараження коронавірусом.

Народна приказка каже: «Одна біда не ходить». І це справді так. В час руйнівної пандемії в штаті Мічиган швидко підвищення рівня води в річці Тітабавасі (каунті Мідленд) поблизу однойменного міста спричинило прорив двох дамб. Щонайменше 10 000 місцевих мешканців змушені були евакуюватись. Одне з міст штату може опинитись під триметровим шаром води, попереджає губернаторка штату Гретхен Вітмер.

В Мідленді вже більше 120 років розташовано головний офіс, а також хімічний завод міжнародної компанії Dow Agrochemicals. З огляду на аварію, компанія зупинила виробництво, де працюють 9000 осіб. Підрозділи відповідальні за збереження хімікатів, продовжують працювати. До штату Мічиган терміново вилетів президент США Дональд Трамп.

ЗА КИЇВСЬКИМ ЧАСОМ

Під час голосування у Верховній Раді за «антиколомойський» закон

Усереду, 13 травня, Верховна Рада проголосувала за так званий «антиколомойський» закон, згідно з яким український олігарх Ігор Коломойський не зможе повернути собі у власність націоналізований «Приватбанк». Таким чином, виконавши одну з вимог Міжнародного валютного фонду (МВФ), команда президента Зеленського кинула виклик олігархові, завдяки якому рік тому прийшла до влади. Але якщо хтось думає, що ухвалення цього закону розставило всі крапки над «і» у взаєминах Коломойського з українською владою та особисто з президентом Зеленським, то він сильно помиляється. Все тепер тільки починається.

Практично одразу після націоналізації «Приватбанку» в грудні 2016 року його колишні співвласники Геннадій Боголюбов та Ігор Коломойський марно намагаються довести, що їхній бізнес незаконно перейшов державі. А уряд і Нацбанк наполягають на правильності свого рішення – в іншому разі, на їхню думку, постраждали б вкладники банку, а також уся фінансова система країни. Понад 800 судових процесів, які за три з половиною роки ініціювали обидві сторони й жоден з яких так поки що й не завершився ухваленням остаточного рішення, свідчать про те, що жодна зі сторін поступатися не збирається.

Поставити крапку в цій суперечці й має так званий «антиколомойський» закон. Він, звичайно ж, присвячений не окремо взятому олігархові або банку, а захищає державу в судових суперечках з приводу банків, які «лопнули» або були націоналізовані. Згідно з новим законом, їх не можна повертати через суд колишнім власникам. Останні можуть претендувати тільки на компенсацію, яку визначає міжнародний аудитор.

Для Ігоря Коломойського повернення «Приватбанку» завжди було справою принципу. Хоча він прекрасно розумів причини націоналізації банку – фінансова неспроможність і «дірка» в 150 мільярдів гривень. Але Ігор Валерійович був упевнений, що команда тодішнього президента Петра Поро-

«АНТИКОЛОМОЙСЬКИЙ» ЗАКОН: ВИСТАВА ЧИ ВИРОК ОЛІГАРХУ?

Чи залишилися В.Зеленський та І.Коломойський соратниками, стане зрозуміло вже найближчим часом

шенка вчинила з ним несправедливо. Не виключено, що саме бажання повернути своє в історії з «Приватбанком» і підштовхнуло Коломойського до підтримки Зеленського на президентських виборах 2019 року. Мабуть, олігарх щиро сподівався, що в разі перемоги художнього керівника студії «Квартал 95» той на знак подяки стане на його бік у цьому конфлікті. Але Коломойський прорахувався.

Протягом останнього року олігарх неодноразово публічно натякав президенту: вже час повернути йому «Приватбанк» або ж заплатити відступні в розмірі два мільярди доларів. Проти цього було тодішнє оточення президента – секретар РНБО Олександр Данилюк і прем'єр-міністр Олексій Гончарук. Але, контролюючи частину президентської фракції «Слуга народу» в Раді, Ігор Валерійович категорично не хотів чути

від нової влади слово «ні». Адже справді, не для того ж він приводив до влади Зеленського, щоб отримати від нього дзвінкого ляпаса.

На допомогу президенту України прийшов МВФ, який наполегливо рекомендував Раді ухвалити «антиколомойський» закон. Фонд, побоюючись, що повернення «Приватбанку» олігархові підірве фінансову систему України, поставив майбутнє кредитування Києва в залежність від голосування за цей закон. Де-факто перед Зеленським стояла дилема: зберегти відносини з колишнім бізнес-партнером Коломойським або уникнути дефолту України.

Президент свій вибір зробив, прийшовши в день голосування до Верховної Ради. І навіть 16 тисяч поправок, які були запропоновані близькими до олігарха депутатами для внесення в текст законопроекту між першим і другим читан-

нями, не стали на заваді ухваленню документа. Парламент змінив процедуру розгляду законопроекту, скоротивши до 241 число поправок, які обговорювались.

Показово, що категорично проти ухвалення «антиколомойського» закону виступили Юлія Тимошенко з усією своєю фракцією «Батьківщина» й депутати від «Опозиційної платформи – За життя», які наполягають на антиконституційності документа. Вони вирішили розіграти карту так званого «зовнішнього управління» Україною, під яке нібито після ухвалення закону потрапить Нацбанк. Що в цих аргументах правда, а що – звичайна політична спекуляція, ймовірно, можна буде зрозуміти лише з часом. Адже тезу про зовнішнє управління Україною використовували ще комуністи й соціалісти з перших днів співпраці Києва з МВФ.

Голосування за «антиколомойський» закон остаточно зафіксувало відсутність у Верховній Раді більшості, яку контролює Володимир Зеленський. Необхідний президенту закон підтримали лише 200 з 248 депутатів з фракції «Слуга народу». Це означає, що команда президента змушена буде тепер домовлятися в парламенті або з тим же Коломойським, під впливом якого перебуває частина «слуг», або з іншими політичними силами.

Вітчизняні конспірологи стверджують, що вся історія з «антиколомойським» законом – лише театральна вистава у виконанні Коломойського й Зеленського. Мовляв, головне зараз – отримати фінансування від МВФ, а далі закон можна скасувати через Конституційний суд. Якщо це так, то Зеленський багато чим ризикує. Чи було голосування, яке відбулося в Раді, домашньою заготовкою Ігоря Валерійовича та Володимира Олександровича, сподіваюся, ми дізнаємося дуже скоро – від медіаресурсів олігарха. Навряд чи вони мовчатимуть, якщо все, що сталося 13 травня в парламенті, відбулося не за сценарієм олігарха.

Хай там що, але ухвалення «антиколомойського» закону не поставило крапку в епопеї з «Приватбанком». Коломойський не звик програвати, він завжди готовий до боротьби. Навіть тоді, коли здається, що все проти нього. Для захисту своїх інтересів олігарх готовий на будь-що. У тому числі, й на зміну президента. І про це завжди має пам'ятати Володимир Зеленський.

Сергій Руденко
«Німецька хвиля»

В УКРАЇНІ

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ
ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬСЬКОГО

Рівно через рік після інавгурації президент України Володимир Зеленський провів 20 травня на галявині перед Маріїнським палацом у Києві прес-конференцію. Цього разу журналісти більше запитували Зеленського про внутрішню політику, стосунки з олігархами, відносини всередині владної команди, «епоху бідності» та, звичайно, про коронавірус, про який президент сказав, що позитивна статистика дозволяє владі почати вихід з карантину раніше запланованого.

Торкаючись своєї дивної, м'яко кажучи, кадрової політики, В.Зеленський сказав, що в Україні спостерігається кадровий голод і додав: «Пан Єрмак не є моїм кумом, він є довіреною особою, я йому довіряю і справді він є головою Офісу. Якщо ви скажете, що я не призначив на посаду генпрокурора людину, яка справді чиста й справді може бути генпрокурором, і у вас є такі кадри – дайте мені, будь ласка». Відповідаючи на запитання про плівки Єрмака, Зеленський сказав: «Для мене це порожня справа. Я знаю, хто проводив ці записи, я знаю для чого. Знаю, хто хотів шантажувати цими записами мене особисто, щоб я зняв Єрмака. Я знаю, хто це зробив. Не готовий зараз говорити, тому що йде слідство. Але чим би там слідство не закінчилося, у мене є повна відповідь». Стосовно взаємин з олігархами відповідь була такою: «Я не є лобістом їхніх інтересів. Вони не можуть натиснути на мене, щоб поставити ту чи іншу людину на посаду». Стосовно Порошенка: «Що стосується вироку пану Порошенку – я впевнений у цьому. Все це ще попереду. Вони так керували державою, що на них чекає багато різних пригод і різних вироків».

УКРАЇНЦІ ЄВРОПИ
ЗАКЛИКАЛИ БАНКОВУ
ПРИПИНІТИ ПОЛІТИЧНІ
РЕПРЕСІЇ

Українці об'єднаної європейської діаспори закликали чинного президента України Володи-

мира Зеленського та його Офіс припинити політичні переслідування опозиції та українських партіюв і волонтерів. «Ми стурбовані тим, що в Україну повернулися колишні чиновники уряду Януковича, які фабрикують справи з порушенням законів та Конституції України», – йдеться у зверненні українських громад Німеччини, Данії, Іспанії, Італії, Латвії, Норвегії, Польщі, Франції та Чехії. Вони, зокрема, закликають припинити переслідування народного депутата Софії Федина, волонтери Марусі Звіробій, лікаря Юлії Кузьменко, Андрія Антоненка, Яни Дугар, Тетяни Чорнопол, народних депутатів Володимира В'ятровича та Андрія Парубія, генерала Дмитра Марченка, адмірала Ігора Воронченка та українських моряків, майора Романа Ковальова, студента Івана Хоменка, народного депутата Гео Лероса та активіста Сергія Стерненка. Варто було Єгору Фірсову почати випускати багатомільйонні штрафи заводам Ахметова, як спочатку йому спалили авто, а днями уряд звільнив його з посади голови Держкоінспекції. Схоже, це була відповідь на рекордні 10 мільйонів гривень штраф, які змушений був сплатити меткомбінат Ахметова за забруднення довкілля.

ПРОШАВАЙ, КАРАНТИНЕ!

Кабінет міністрів України 20 травня ухвалив нові пом'якшення карантину, які діятимуть з 22 травня. Зокрема, буде дозволено роботу громадського транспорту й відчиняться дитячі садочки. Про це 19 травня розповів міністр охорони здоров'я України Максим Степанов.

Він прокоментував наявну статистику із захворюваності на коронавірус в Україні. «Якщо подивитись загалом на цифри, то в нас сьогодні трохи більше 7 тисяч тестувань на добу. Нині кількість тих, хто одужав, більша за кількість захворілих. Звичайно, робити якісь висновки ми можемо тоді, коли ця статистика буде протягом 7-10 днів. Але я впевнений, що наші карантинні заходи, які ми ввели достатньо вчасно, розірвали ланцюг передавання хвороби й дали свій позитивний результат», – сказав міністр і додав: «Сьогодні ми пропонуємо адаптивний карантин. Це коли карантинні заходи можуть відрізнятись від однієї області до іншої. Ми також запроваджуємо етапи виходу з карантину. Кожен етап супроводжує свої пом'якшення. Якщо ми кажемо про етап, який починається з 22 травня, то буде дозволено роботу громадського транспорту, спортивні змагання до 50 осіб, якщо більше – то з погодженням МОЗ. Від 25-го травня почне працювати метро. Дозволяємо також відчинятися дитячим садочкам», – наголосив він.

ЗАПИСИ, ЯКІ
ПІДТВЕРДЖУЮТЬ ФАКТИ
МІЖНАРОДНОЇ КОРУПЦІЇ
ТА ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ

Народний депутат України Андрій Деркач оприлюднив 19

травня аудіоматеріали, які свідчать про тиск колишнього віце-президента США Джо Байдена на п'ятого президента України Петра Порошенка, й передав їх до Офісу генпрокурора. Про це під час онлайн-конференції повідомив сам А.Деркач.

«Ми оприлюднили записи телефонних розмов Петра Порошенка й Джозефа Байдена, які свідчать про факти міжнародної корупції та держзради на найвищому рівні. Ці розмови чітко показують, що Україною в той час керував Байден», – сказав А.Деркач.

За його словами, записи він отримав від журналістів-розслідувачів, а робив їх нібито особисто Порошенко. Нардеп пояснив, що перша тема записів стосується отримання «одного мільярда доларів в обмін на збереження схем Burisma й міжнародної корупції». Ці записи, за словами Деркача, датовані 2015-2016 роками й у них йдеться про необхідність звільнення на той час генпрокурора України Віктора Шокіна, «який тоді розслідував справу Burisma і вийшов на Байдена». Депутат стверджує, що отриманий \$1 млрд було спрямовано на отримання військових держзамовлень підприємствами, що контролювалися Порошенком. Друга тема записів стосується розвалу парламентської коаліції й майбутніх виборів у лютому 2016 року. Порошенко визнавав, що коаліції немає, але замість оголосити перевибори, як того вимагає Конституція, дотримувався обіцянок, даних особисто Байдену, й блокував відставку Кабміну.

СУЧАСНИЙ ХЛЕСТАКОВ
КРУТИТЬСЯ ЯК В'ЮН
НА ПАТЕЛЬНІ

Самопроголошений «геній» української журналістики Дмитро Гордон, який намагався зробити собі ім'я на дешевих і улесливих інтерв'ю із совковими «зірками», втрапив у велику халепу, з якої нині відчайдушно намагається викарабкатися.

Оприлюднивши на своєму каналі в Youtube спочатку інтерв'ю із сепаратисткою, колишньою прокуроркою анексованого Росією Криму Наталією Поклонською (відома в народі як Няша), він пішов далі й оприлюднив ще одне 4-годинне інтерв'ю – цього разу з воєнним злочинцем, колишнім полковником ФСБ, відомим терористом і ватажком путінських бойовиків «ДНР» Ігорем Гіркіним (Стрелковим), який брав найактивнішу участь у вбивствах і катуваннях громадян України. Але

після цього «видатний журналіст» відчув на собі удар українського громадянського суспільства.

Його офіс на Подолі в Києві пікетували, ледь не розгромивши, протестувальники, а в соціальних мережах проти цих інтерв'ю, в яких Гордон надав Поклонській та Гіркіну майданчик для піару й можливість обплювувати наші святині й підривати суверенитет України, піднялася така хвиля протесту, що Гордон змушений був вигадати байку про те, що інтерв'ю буцімто бралися в рамках спільної з українськими спецслужбами операції й будуть передані до Міжнародного суду в Гаазі. Однак Служба безпеки України (СБУ) 18 травня офіційно заявила, що ці інтерв'ю з ворогами України – ініціатива самого Гордона й нікого більше.

ООШІЙНИЙ КІВ
ЧЕКАЄ НА ТРАНШІ МВФ
ЯК НА МАННУ НЕБЕСНУ

У Нацбанку України (НБУ) заявили, що отримання коштів від Міжнародного валютного фонду (МВФ) є питанням найближчих тижнів і традиційних для МВФ процедур. Про це йшлося під час зустрічі керівництва НБУ з послом Великої Британії в Україні Меліндою Сіммонс.

«Минулого тижня Верховна Рада ухвалила так званий «антиколомойський» законопроект. Ми очікуємо, що найближчими днями його підпише Президент. А далі отримання коштів від МВФ – це питання кількох найближчих тижнів і традиційних процедур», – заявив голова НБУ Яків Смолий і додав, що вся сума кредиту піде туди, де ці кошти сьогодні найбільше потрібні: безпосередньо до держбюджету.

Як відомо, держбюджет в Україні постійно «розпилюють» владомощі й ті, хто має доступ до цього «пироза». Отож, й черговий транш МВФ навряд чи дійде повністю туди, де його справді найбільше потребують.

Нагадаємо, прем'єр-міністр Денис Шмигаль заявив, що в рамках угоди з МВФ уряд України очікує отримати п'ять мільярдів доларів.

У РІВНОМУ
33 МЕДИКИ ЗАРАЗИЛИСЯ
КОРОНАВІРУСНОЮ
ІНФЕКЦІЄЮ

У Рівненській центральній міській лікарні (ЦМЛ) коронавірус виявили в 33 медиків. Про це ввечері у вівторок, 19 травня, повідомила прес-служба облдержадміністрації.

«У Рівненській ЦМЛ у 33 медиків підтверджено діагноз COVID-19. Вогнище локалізовано. Заклад і надалі продовжить лікувати пацієнтів з коронавірусом», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, що в окремих випадках не завжди вчасно вдається діагностувати хворобу пацієнта, що надходить у невідкладному стані. Тому медики

змушені працювати оперативніше, не вивчаючи епіданамнезу. Через це й виникають випадки, коли вони інфікуються, як це сталося в Рівненській міській центральній лікарні.

Голова Рівненської ОДА Віталій Коваль повідомив, що в області зафіксовано ще 14 нових випадків зараження коронавірусом інфекцією, а всього в Рівненській області зареєстровано 1218 випадків захворювання на COVID-19. З них – 250 медпрацівників та 90 дітей. Через ускладнення, викликані коронавірусом, 29 осіб померло.

Нагадаємо: на телеканалі в Рівному стався спалах COVID-19. Усіх працівників телеканалу відправили на дистанційну роботу. Незабаром стало відомо, що один із заражених телевізійників помер.

КІНОФЕСТИВАЛЬ
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ

У рамках сьомого щорічного фестивалю мистецтва кіно для дітей та підлітків «Чілдрен кінофест», який відбудеться в Києві, в четверте відбудеться показ фільмів, створених дітьми. Про це повідомляє прес-служба фестивалю.

«Десять картин-фіналістів фестивального конкурсу буде показано онлайн на сайті childrenkinofest.com – глядачам запропонується проголосувати за найкращий фільм, який отримає приз глядацьких симпатій», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, що до складу журі конкурсу увійшли українські кінематографісти: продюсерка та директорка Одеського міжнародного кінофестивалю Юлія Сінькевич, зірка серіалу «Перші ластівки» актор Максим Самчик і аніматор, автор стрічки «Викрадена принцеса» Олег Маламуж.

«7 червня на онлайн-церемонії закриття фестивалю почесне журі назве найкращий український дитячий фільм, який отримає нагороду в сумі 20 000 гривень, а також лауреатів премій за найкращий фільм у кожній з вікових категорій (5 000 гривень) та призу глядацьких симпатій (10 000 гривень). Усі фіналісти конкурсу отримають іменні сертифікати», – додають у прес-службі.

Нагадаємо, що «Чілдрен кінофест» – це щорічний міжнародний фестиваль мистецтва кіно для дітей та підлітків, який знайомить молоду українську аудиторію як з найновішими європейськими стрічками, так і зі світовою кіно-класикою.

За повідомленнями українських видань та інформаційних агенцій

ВІЙНА І МИР

23-27 червня 2001 року, за 4 роки до відходу у вічність, Папа Іван Павло II відвідав Україну – Київ та Львів. Зійшовши з трапу літака, він став на коліно і поцілував українську землю. Потому, звертаючись до вірян, не оминув важкі й багатостраждальні сторінки в історії цієї землі: Голодомор, сталінські репресії, Бабин Яр, примусову депортацію кримських татар, загибель воїнів-афганців... Під час літургій у Львові Іван Павло II беатифікував 27 єпископів, священників, ченців, мирян Української греко-католицької церкви, які загинули за віру й свою Церкву.

Підбираючи особливі слова для християн-мучеників, наголошував на необхідності пошуку екуменічного діалогу поміж усіма конфесіями й закликав до порозуміння. Звернувся й до людей бізнесу, від яких залежить економіка та добробут багатьох громадян у державі, нагадавши їм про справедливість, людяність та гідність. Щирою й щедрою любов'ю огорнув тисячі юнаків та дівчат, які прийшли на зустріч з ним, щоб послухати й почути Святійшого отця біля храму Різдва Пресвятої Богородиці у Львові.

Під час візиту Іван Павло II промовляв до українців українською мовою. А на прощання поблагословив такими словами:

«Нехай Господь дасть мир тобі, український народе, бо ти з наполегливою й одностайною відданістю нарешті повернув собі свободу й розпочав віднаходити своє істинне коріння та докладаєш великих зусиль, щоби стати на шлях реформ і дати всім можливість жити та сповідувати власну віру, власну культуру й власні переконання в рамках свободи та справедливості... Не бійтесь! І нехай благословить вас Господь!».

Інф. «НГ»

На світлинах – Папа Іван Павло II під час відвідин України 23-27 червня 2001 року
Фото з архіву прес-служби УГКЦ

Кароль Юзеф Войтила – майбутній Папа Іван Павло II – народився 18 травня 1920 року в містечку Вадовіце, неподалік Кракова. Його батько був поручником польської армії, а мама – вчителькою. У 8-літньому віці втратив матір, а в 12 – річному назавжди попрощався з братом. У юності мріяв про акторську кар'єру, писав вірші, займався науковою політологією, мріяв про акторську кар'єру... Але Всевишній мав інші плани. У 1978 році 58-річного архієпископа-митрополита Краківського й кавалера Ордену Білого Орла обрано понтифіком і майже 27 років, до 2 квітня 2005-го, він – глава Римо-католицької церкви, єпископ Риму й очільник держави Ватикан.

13 травня 1981 року турецький терорист з організації «Сірі вовки» Алі Агджа здійснив замах на життя понтифіка, тяжко поранивши його, чим підірвав здоров'я Папи. Але після того Іван Павло II не тільки простив Агджу, відвідавши його в тюремній камері, а й здійснив 104 закордонні поїздки, побувавши на всіх континентах, став першим сучасним Папою, який молився за мир в усьому світі в синагозі (1986 рік) та мечеті (2001).

Святий Римо-католицької церкви, канонізований у 2014 році.

ПАПА, ЯКИЙ ЛЮБИВ УКРАЇНУ

18 травня минуло 100 років від дня народження
264-го Папи Римського Івана Павла II (в миру – Кароля Войтили)

ПОСТАТІ

Для однодумців її ім'я уособлювало вічну революційнерку, для якої сенсом усього життя було визволення поневоленої України, для опонентів і ворогів воно асоціювалося із «залізною жінкою», яка більшу частину життя прожила на Заході, а повернувшись до Києва, «замордувала пів України».

Нам же поталанило знати Славу Стецько не лише трибуну, офіційну, патетичну, крокуючу на чолі колони мітингуючих протестантів, а й домашню, дуже земну, іронічну, довірливу, жіночну, люблячу, сентиментальну, слабку... У затишку свого мюнхенського помешкання, за кермом автомобіля, за родинним столом, за горнячком чаю...

Нас познайомили й подружили суто журналістські справи. У році 1992-му Ярослава Стецько, як лідер Конгресу українських націоналістів (КУН), відгукнулася коментарем на політичні події в Криму, однак редактор «Голосу України», де ми з чоловіком тоді працювали, відмовився його друкувати, аргументуючи тим, що «парламентська газета націоналістичних поглядів не пропагує». Публікація Слави Стецько в газеті таки з'явилася, хоча переконати редактора, який на ту пору розбудовував незалежну Українську державу й за сумісництвом очолював комітет захисту пам'ятників Леніну, було нелегко.

У той же період в журналі «Жінка» з нашої ж подачі з'явилося перше велике всеукраїнське інтерв'ю пані Слави «Троянди з ароматом конспірації», з якого вона поставала іншою, складнішою, «земнішою», ніж досі її змальовувала офіційна радянська пропаганда. «З'ясовується, бандерівці теж вмійють любити!» – іронічно відгукнувся один професійний борець з «буржуазним націоналізмом» у «Правді України», про яку казали, що в ній «стільки правди, скільки й України».

Бо в тому інтерв'ю Ярослава Стецько щиро й по-людськи сентиментально розповідала й про те, як у 1944 році у Відні, на конспіративній зустрічі в маленькій кав'ярні закохалася. З першого ж погляду... «Ми п'ємо каву, він говорить щось там про політику, про умови конспірації, про наші найближчі завдання, а я нічого нічого не чую, тільки бачу його очі», – згадувала пані Слава. Не міне й двох років, як той молодий-вродливий парубок на ім'я Ярослав Стецько стане її чоловіком.

Тоді, в 1990-ті, Ярослава Стецько, котра твердо вирішила назавжди переселитися з Німеччини до України й очікувала на повернення українського громадянства, шукала інформаційної підтримки ідей своєї політичної сили на найвищому всеукраїнському рівні й, напев-

не, саме тому запросила нас, журналістів першої української газети, якою вважали тоді парламентський «Голос України», до себе «на каву». До себе – це в помешкання на Ярославовому валу, де вона винаймала одну кімнату. Потім найчастіше ми зустрічалися саме там, а не на Хрещатику, в штаб-квартирі КУНу, який часто нагадував вокзал.

Саме там, на Ярославовому валу, виникла ідея організувати національний прес-клуб, довкола якого згуртувалися б «свідомі журналісти» з усіх областей України.

Написали статут, зареєстрували, вирішили провести пре-

Ярослава Стецько під час відкриття першої сесії Верховної Ради четвертого скликання зачитує присягу народного депутата. Київ, 14 травня 2002 року

ПАНІ СЛАВА, ЯКОЮ МИ ЇЇ ЗНАЛИ

14 травня Ярославі Стецько виповнилося б 100 років

Ярослава (Слава) Стецько – (дівоче ім'я та прізвище – Ганна-Євгенія Музика) – українська політична діячка, співорганізаторка жіночої мережі й юнацтва Організації українських націоналістів (ОУН), Антибільшовицького блоку народів (АБН), голова ОУН(б) протягом 1991-2001рр., голова Конгресу українських націоналістів (КУН), депутат Верховної Ради України II, III, IV скликань, дружина Ярослава Стецька – українського політичного та військового діяча, одного з найактивніших провідників ОУН.

Народилася 14 травня 1920 року в селі Романівка, нині Теребовлянського району Тернопільської області. Закінчила Теребовлянську українську гімназію та гуманітарний лицей, вчителювала, навчалася в Львівській політехніці. В 1943 році ув'язнена німецькими окупаційними військами у Львові й кинута за ґрати тюрми на Лонцького. У 1944 році після звільнення з допомогою друзів з в'язниці, за вказівкою Проводу ОУН виїждить за кордон. У 1946 році одружується з Ярославом Стецьком, продовжує навчання в Правничому інституті, веде активну антибільшовицьку та протизахідну діяльність. Після здобуття Україною незалежності, в липні 1991 року повернулася на Батьківщину, пробувши довгі роки у вимушеній еміграції й не набувши іноземного громадянства. В 1998 році, як найстарша за віком депутатка, зачитувала присягу від усього депутатського корпусу, відкриваючи перше засідання новообраної Верховної Ради. Удостоєна звання «Почесна громадянка Львова» (1993) та ордену княгині Ольги III ступеня (2000).

Померла 12 березня 2003 року в Мюнхені. Похована на Байковому цвинтарі в Києві.

зентацію. Причому на найвищому рівні – із запрошенням пресових аташе дипломатичних представництв усіх країн,

З пані Славою Стецько біля могили Степана Бандери у Мюнхені (1995 рік)

акредитованих в Україні. На диво, майже всі зголосилися бути. Отже, мав би бути дотриманий відповідний дипломатичний протокол, про який ми лише здогадувалися й не мали жодного досвіду проведення таких фуршетів. Оскільки грошей для професійних радників і кулінарів у нас не було, головним дорадником і шеф-кухарем виступала пані Слава. І це, як вона сказала, було одним з найважчих завдань її життя. Із закапелків пам'яті, перебираючи традиції країн, у яких доводилося їй бувати, вона витягувала рецепти приготування канапок по-французьки, струделя по-віденськи, кави по-колумбійськи... Там же, на кухні у пані Лесі, в якій вона винаймала кімнату, майже дві доби ми весь той високопоставлений фуршет готували, і вдався він, варто зауважити, на славу.

Якось ми зайшли до пані Слави по-українськи, без попередження, й застали її вдома, що було дещо дивно, бо вона зазвичай завжди була в дорозі – то в Донецькіні, то на Луганщині, то в Криму. Причому, попри своє дуже слабке здоров'я, завжди користувалася публічним, загальнонародним транспортом. Вона відчинила нам двері й пошепки попросила заходити до хати на-

вшлиньки, бо «Яся попросила пильнувати котя, а воно заснуло». Яся – це 4-річна внучка господині помешкання, а котя – це мініатюрне, сіреньке, м'яке, щойно народжене живе створіння, яким дівчинка бавилася й, оскільки була запрошена з мамою на день народження до подружки, доручила пані Славі опікуватися ним. Й пані Слава виконувала Ясине завдання, з величезною відповідальністю.

Пригадується, як після перших публічних телевізійних дебатів Ярослави Стецько з одержимою бісами «конотопською відьмою», головою Соціалістичної прогресивної партії Наталією Вітренко, яка звинуватила лідерку КУНу в тому, що вона «замордувала своїми ідеями пів України», пані Слава, розгублена перед такими агресією, зухвальством і брехнею, раптом тихенько запитала нас: «А я не дуже жахливо поряд з нею виглядала?..»

Вона була надзвичайно жіночною з усіма притаманними прекрасній частині людства слабкостями, хоча найчастіше її можна було бачити в оточенні чоловіків. Якось вже тут, у Нью-Йорку, ми зустрілися на одному прийнятті й пані Слава шепнула на вухо, чи не занадто потворно виглядає на ній сукня, пошита

однією дуже славною київською кравчиною, бо почувається в ній, немов «у мішку».

Вона була непохитною у своїх ідейних переконаннях, але довірливою до людей, яким симпатизувала. Пригадуються початки 90-х, коли вся Україна стежила за еволюцією Івана Плюща й навипередки цитувала його знамениті авторські неологізми, якими він оперував, проводячи кожного дня засідання Верховної Ради, що транслювалося в повному обсязі по радіо й телебаченню. «Ви мені що хочете кажіть, а він мені симпатичний», – не раз повторювала пані Слава. Потім, через роки, коли в Будинку вчителя в Києві величаво святкуватимуть 80-ліття найстарішого народного депутата України Ярослави Йосипівни Стецько, Іван Степанович Плющ подарує їй розкішний букет троянд і з трибуни скаже про неї надзвичайно теплі й людяні слова, закінчивши свій виступ так: «Слава Україні і таким її героїням!»

Вона мала тонке й прекрасне почуття гумору. У 1996 році в Нью-Йорку після того, як Євген Марчук на форумі УККА виголосив свою покаяльну промову, згадавши про вояків УПА, дисидентів і національну ідею, у перерві між засіданнями пані Слава відійшла з колишнім генералом КГБ, недавнім головою СБУ убік й вони довго про щось говорили. «Невже стратегію й тактику з Євгеном Кириловичем обговорювали?» – пожартували, коли вона підійшла до нас.

«О-о, то ви мене на кпини берете!» – відразу ж парирувала вона. Доброзичливо, розуміючи підтекст. Потім, у 1999 році, очолюваний нею КУН під час президентських перегонів офіційно підтримуватиме саме Євгена Марчука.

Ярослава Стецько розуміла, що сучасна Україна, в якій вона вирішила жити й боротися, інша, ніж уявлялася здалека, з еміграції. Й намагалася не те що припасовуватися, а не виглядати в ній чужою. Якось у неї вилетіло з уст слово «народ» замість звичного їй «нарид» і вона тут же зіронізувала: «Поїду до Америки, зразу ж скажуть, що Стецькова в тому Києві вже омоскалилася». На запитання ж, чи коли-небудь їй доводилося бувати в Москві, одразу ж відрубала різко й однозначно: «Не була й не хочу!»

Якось, сидячи на балконі її мюнхенського помешкання, з якого відкривається дивовижний краєвид на місто, ми запитали її, тоді 75-літню, чи відчуває вона свої роки. Пані Слава на мить замислилася й відповіла: «Хіба що, коли піднімаюся сходами. Бо йти вгору – це завжди важко...».

Вічна й світлая пам'ять Вам, дорога пані Славо!.. Ми пам'ятаємо Вас й пам'ятатимемо доти, доки житимемо на цій землі...

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Київ – Мюнхен – Нью-Йорк**

ОТРИМАЙТЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СЬОГОДНІ!

ЩАСЛИВОЇ ПОДОРОЖІ

3

ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ
НА МАШИНУ

НИЗЬКИЙ ВІДСОТОК

1.99% APR*

ДО 48 МІСЯЦІВ

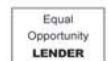
100%
фінансування
для
кваліфікованих
позичальників

 Like us on
Facebook

* APR = Annual Percentage Rate. This is not a guarantee of credit. An application and approval is required. All loan rates are based upon member's credit worthiness at time of application and the term of the loan. Your rate may be higher and rates are subject to change without notice. Used vehicle loans are based on the age of the vehicle and term of the loan. Visit us at www.sumafcu.org or call the credit union for current rates.

** 100% Financing applies to credit scores of 660 or higher. Financing does not include sales tax, tags, destination charges, etc. Call the credit union for more information.

SUMAFCU NMLS# 527694

НАШІ ФІЛІЇ ЗРУЧНО РОЗТАШОВАНІ ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

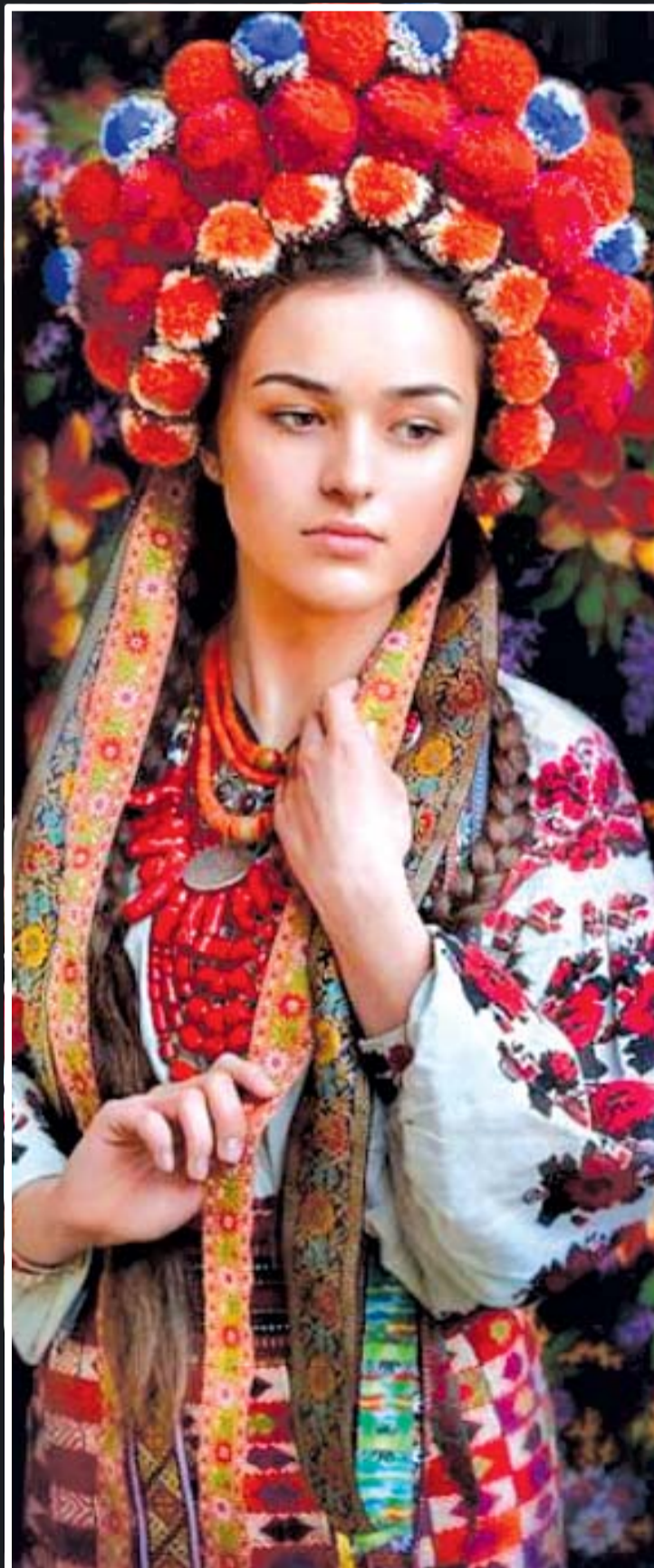
Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

ПОДАЙТЕ АПЛІКАЦІЇ У ФІЛІЯХ SUMA FCU АБО ОНЛАЙН WWW.SUMAFCU.ORG

Дзеркало

ВИШИВАНКА

Вишивала мама синіми нитками -
зацвіли волошки буйно між житами.
Узяла матуся червоненьку нитку -
запалали маки у пшениці влітку.
Оберіг-сорочку вишила для сина.
Візерунком стали квіти України:
маки та волошки, мальви біля хати.
Долю для дитини вишивала мати.
Шила-вишивали хрестики зелені -
зашуміло, листя на вербі й калині.
Золотилось сонце у розлогій кроні.
Вишивала долю, наче по долоні.
Оберіг-сорочку вишила для сина.
Візерунком стали символи України:
і верба, й калина, сонях біля хати.
Щастя для дитини вишивала мати.

Леся Вознюк

НАШІ ТРАДИЦІЇ

Вітальний танець з рушниками на Українському фестивалі в Нью-Йорку

21 травня – Всесвітній день вишиванки, який цього року присвячено родоводу

Дерево життя, Світове дерево, Дерево роду, Древо, Квітка, Вазон – все це наукові та народні назви центрального символу в українському вишитті. В його образі поєдналися уявлення про час, простір, життя та смерть. Особливо це можна простежити на прикладі рушників.

Взагалі рушники вішали над вхідними дверима, вікнами та іконами. Вони виконували важливу функцію оберегів – захисту від сторонніх недобрих сил. Тому в їхній вишивці зашифровано так багато глибокого змісту. Рушник, як символ, супроводжував людину протягом усього життя – і в радості, і в горі. Він завжди був символом гостинності, на ньому підносили дорогим гостям хліб-сіль. Особливо значну роль відіграв рушник у весільному ритуалі як один з найважливіших атрибутів. Рушники дарували старостам, перев'язували через плече, якщо на заручинах доходили до згоди. Рушниками зв'язували руки молодим під час вінчання, бажаючи щасливого подружнього життя. На рушнику вінчались. Рушником обгортали новонароджене дитя. На рушнику опускали домовину, проводжаючи людину в останню дорогу...

Чи не тому найчастіше на рушниках зображували Дерево життя, яке стоїть понад часом та простором, об'єднуючи минуле, сучасне й майбутнє.

Розшифровуючи сутність, етнографи умовно поділяють його на три частини – коріння, стовбур і крону, які співвідносяться з трьома світами: долинним (підземним), земним та горішнім (небо). У той же час на цьому образі відображено дуальність, полярність світу – поєднання духу й матерії. Іконографічно Дерево життя зображується квітучим. Квіти символізують людські життя сьогодні, бруньки – зародки майбутніх поколінь, а плоди – людські діяння.

Виставка рушників в Українському музеї в Стемфордї (штат Коннектикут)

Наша довідка: День вишиванки – всеукраїнське свято, покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого одягу. Відбувається щороку, в третій четвер травня. Всеукраїнську акцію «День української вишиванки» було започатковано в 2007 році студенткою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Лесею Воронюк, яка зауважила, що студенти досить часто одягають вишиванки на щодень, і запропонувала однокурсникам обрати один день і всім разом одягнути вишиванки. У перший рік свята в 2007 році вишиванки одягнули кілька десятків студентів та кілька викладачів університету. Та вже протягом наступних років свято розрослося до всеукраїнського рівня, до нього долучилося українство по всьому світу, а також прихильники України.

У 2011 році п'ятирічний ювілей свята ознаменувався встановленням рекорду Гіннеса за кількістю людей у вишиванках в одному місці – на Центральній площі Чернівців зібралося понад 4000 осіб у вишиванках. Цього ж року на Буковині було пошито гігантську вишиванку (4 на 10 метрів), у яку «вбрали» головний корпус Чернівецького університету.

Кожного року День вишиванки – тематичний: наприклад, 2019-й був присвячений дисидентам, 2020-й – родоводу.

Дерево завжди має яскраво виражену центральну верхню квітку. Вона символізує собою Вогонь життя, який не згасає, бо оберігається двома ангелами (у християнській традиції), або пташками (в народній інтерпретації). Такими

ангелами-хранителями виступають також і предки, котрі відійшли з цього світу, але їхні душі пильно стежать, аби ніщо не зашкодило родовому Древу. Найчастіше Дерево вишивається проростаючим із «вазона», горщика, який семантично

означає першопредка. Якщо вдається в давнішу історію, дохристиянську, то в далекі часи Дерево було символом Роду – прабатька всіх богів. Отак стародавня назва Бога та його символ перейшли на означення багатьох поколінь, що походять від одного предка.

Дослідники велике значення надають семантиці чисел. Як правило, Дерево має непарну кількість гілок, завдяки двобічній симетрії та єдиній центральній квітці. Хоча є винятки, коли вишивають Древа з парю квіток угорі. Найпростішим є зображення Древа з трьох гілок. Воно відоме здавна, відтоді, як було знайдене на кераміці трипільської культури. Значення його, як і Трійці, відоме – троїстість світу. Дерево ніколи не копіює якусь конкретну рослину, її листя, квіти чи плоди. Завжди це збірний, узагальнений образ, де все символічно. Багато мотивів та орнаментів подають схематично маленькі дерева, котрі

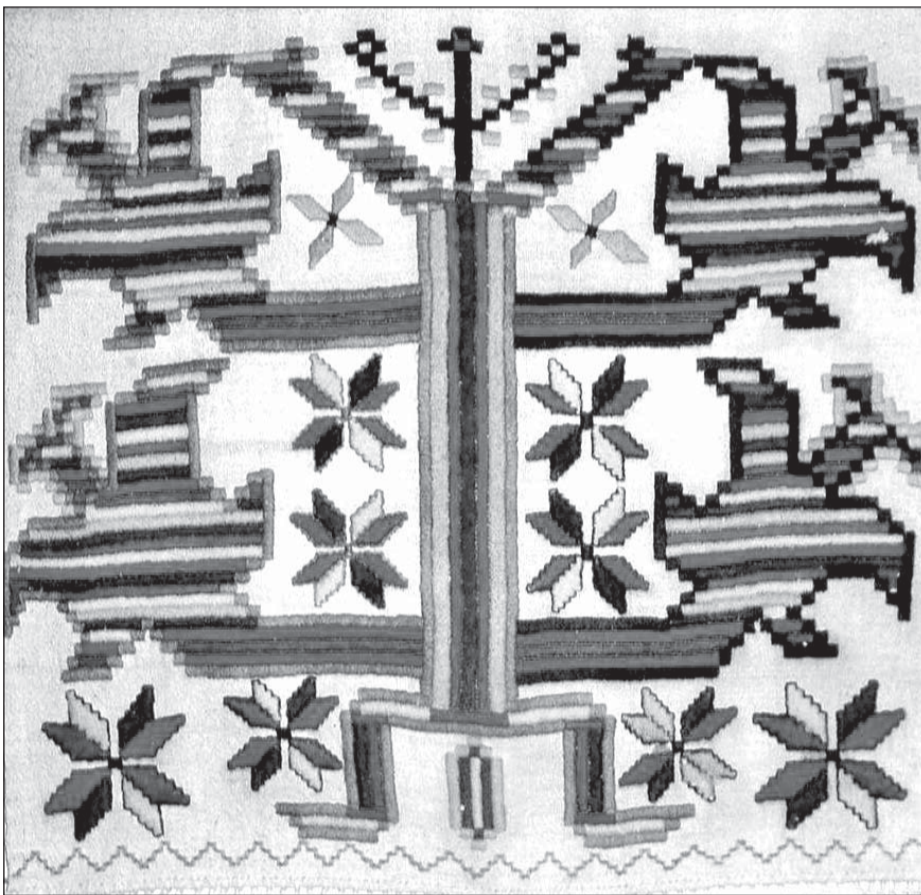
чергуються за кольором, часом конфігурацією, розміром. Це відгомін давнього культу рослин, який був як і у наших предків, так і в кельтів, друдів. Проте, окремі рослини все ж таки впізнаються, і навіть спеціально так вишиваються, що кожному зрозуміло. До таких рослин, що дуже часто супроводжують рушникові композиції, належать виноград, дуб, лілея та інші.

Виноград завжди був символом родючості, плодючості, нескінченності (вічності), пізніше став символом християнства. Згадайте ікону «Ісус Христос-виноградар» і слова Христа зі Святого Письма «Я є лоза виноградна». Всі древні містерії пов'язані із сонцем, а виноград – ягода сонячна особливо.

Багато Дерев на рушниках мають яскраво виражені дубові листочки. Серед лічильних швів Полтавщини вирізняється лиштва, і один з її найпопулярніших мотивів «дубочок», або «лиштва дубова». Такі мотиви ми знаходимо і на сорочках Правобережжя – Київщини, Східного Поділля та ін. Причому, цей листочок вишивається в двох напрямках, одна половина вертикально, а друга – горизонтально. Але сам листок має діагональне розташування. Краї його відтворюють у парі модель, яка структурує й впорядковує невидимий простір. Очевидно, що дуб, якого дуже поважають у будівництві, виробленні меблів тощо, в першу чергу, став таким популярним за рахунок гармонізації середовища життя людини.

Дерево життя найчастіше вінчають лілея або троянда. Як троянда (ружа) є символом повнокровного земного життя, так лілея є символом духовного життя, його чистоти, досконалості. Лілея досить часто вживається в іконописі та церковній скульптурі західного християнського світу. Вживання лілеї у вишитті свідчить ще раз про те, що рушник – річ, яка не тільки матеріальна, а й високо духовна.

На окрему розмову заслуговує семантика «повної ружі» (восьмикутної зірки) – одного з найпопулярніших геометричних мотивів в українському шитві. Її ще називають «Зіркою матері». І справді, навіть побіжний аналіз іконографії образів Пресвятої Богородиці свідчить, що на плечах та над чолом, на її плащі найчастіше зображуються 8-кутні зірки, або 8-пелюсткові квітки. Найбільш поширені жіночі зображення пояснюються культом матері-природи. Окрім того, на землях України, сильним був матриархат. Він до кінця, власне кажучи, тут і не був усунутий. Жінки в Україні й сьогодні відіграють велику роль у родині, суспільному житті. Тому Велика Богиня, Праматір усього сущого вважалась покровителькою, захисницею кожної родини. І в кожній родині, зокрема, на Поділлі, Поліссі, Наддніпрянщині, їй віддавали

Дерево життя, вишите на рушниках різних регіонів: Полтавщина, Чернігівщина, Волинь, Покуття, Поділля,

шану, справляючи ритуали, молитви, вишиваючи різноманітними символами її зображення.

Крім того, у вишиванні рушників популярні мотиви барвінку, калини, горобини... Їхні символічні зображення на полотні донесли до нас крізь товщу віків багатий пласт архаїчного культу матері-природи. Не варто звинувачувати наших предків у язичництві, ідолопоклонстві. Варто взяти від них вміння поводитись у природі, відчувати себе її частинкою, жити в гармонії з навколишнім світом.

Серед живих істот, що вишивались на рушниках у всіх регіонах, найпопулярнішими є птахи: орел, пава, голуб... Голуби здавна перед людьми демонстрували вірне кохання, подружнє життя і цим символічно заслужили таке поширене

на рушниках їхнє зображення. Тому давні весільні рушники, а ще більше пізніші мають зображення Дерева з голубами або квітучої гілки з голубами. Часом вишивалось навіть гніздо з яйцями і обома пташками – символ майбутнього щасливого подружнього життя. На українських рушниках пташки в більшості вишиваються парами, звернутими у бік Дерева та одне до одного, що також символізує кохання, взаємне притягання, близькість. Рідко зображуються птахи, відвернутими від стовбура Дерева назовні. Тлумачення такої позиції – охорона Родового Древа, захист його від зовнішніх ворогів. У Національному музеї історії України є давній рушник, на якому вовняними різнокольоровими нитками вишито семигілкове Дерево і п'ять

пташок. Вони розташовані так, що повернуті всі в один бік. Коли розвісити рушник, то птахи з одного кінця дивляться назустріч птахам з другого... Ще один оригінальний рушник з фондів Музею Івана Гончара походить з Чернігівщини. Він вишитий червоними нитками. Композиція стрічкова, але нижня його частина має сюжет з трьома фігурами та латинською літерою «V». Цікава конфігурація дерев з трьома парними гілками, вершників на конях (небесне воїнство). Число символіка рушника кратна трьом і шести. «Сходження Духа в Матерію» – так умовно можна назвати цей рушник. Тішить, що з роками й століттями інтерес до рушникової культури у наших людей не згасає. Кожен музей України, у фондах якого зберігаються речі з на-

родного побуту, може похвалитися багатими колекціями рушників. Не є винятком і Музей Івана Гончара. Його фундатор Іван Макарович Гончар у своїй великій збиральницькій діяльності особливу роль відводив рушникам, зібравши їх за життя близько 1000. Більшість – унікальні, бо двох однакових вишивок не буває. Як не буває двох однакових майстрів. Бо кожен, хто торкається полотна, відтворює своїми руками, думками, почуттями великі містерії, зашифровані у взорах і кольорах.

Юрій Мельничук,
старший
науковий співробітник
Українського центру
народної культури
«Музей Івана Гончара»,
народний майстер

ПАМ'ЯТЬ

День пам'яті (Memorial Day) у США – особливе національне свято. Його щороку відзначають в останній понеділок травня, тобто цього року він припадає на 25 травня. Цей день присвячений тим американським військовикам, які загинули, захищаючи й відстоюючи інтереси Америки в усіх війнах та воєнних конфліктах, в яких США коли-небудь брали участь.

День пам'яті народився після Громадянської війни в США й первісно був присвячений лише солдатам конфедератів, які загинули під час цієї братовбивчої м'ясорубки. Тоді свято мало іншу назву – Decoration Day, тому що цього дня було прийнято прибирати й опоряджувати могили загиблих солдатів, прикрашаючи їх квітами й національними прапорцями. Днем пам'яті свято почали називати з 1866 року. Вперше під такою назвою його відзначили в 1866 році в маленькому містечку Ватерлоо (штат Нью-Йорк). Місце було вибрано не випадково. Тут щороку проводилася загальноміська акція прибирання військових могил. Цей день у Ватерлоо був неробочим, тому започаткування свята жодним чином не позначилося на звичайному плині міського життя.

5 травня 1868 року свято було офіційно проголошено генералом Джоном Логаном, командиром Старої армії Республіки. А 30 травня цього ж року його відзначили церемонією покладання квітів на спільну могилу загиблих у Громадянській війні солдатів на Арлінгтонському національному цвинтарі. Це військовий цвинтар в Арлінгтоні (штат Вірджинія), на території якого поховані учасники війн і конфліктів, президенти, голови Верховного суду, астронавти... Нині цвинтар налічує 300 тисяч могил.

Федеральним же святом День пам'яті було визнано лиш у 1971 році з ухваленням відповідного закону – Uniform Monday Holiday Act.

Серед тих, хто віддав свої життя за ідеали Америки, багато й американців українського походження. Українська Америка згадує на Memorial Day українців, які проливали кров у складі американського війська, відстоюючи свободу. Серед героїв, яких за подвиги на полі бою удостоєно найвищою військовою нагородою США – Медаллю пошани (Medal of Honor), є й українці.

Медаль пошани особисто вручає героям президент США. Нагорода має особливий статус і охороняється спеціальним законом, затвердженим Конгресом. Наскільки визначним є статус цієї нагороди, яскраво свідчить вислів одного з президентів США Гаррі Трумена: «Я віддав би перевагу бути нагородженим Медаллю пошани, ніж бути президентом США».

Безвідносно до кількості медалей і приналежності до виду Збройних сил усі нагороджені Медаллю пошани вшановуються як національні герої США. Формально такий статус було встановлено лише після Першої світової війни. Тоді ж було введено правило щодо нагородження Медаллю пошани героя особисто президентом США. Її не може отримати цивільна особа, не може й військовик у тилловому гарнізоні – лише бойовий вояк і тільки за видатну відвагу й мужність.

За період Другої світової війни цю нагороду отримали 464 вояки. Були серед нагороджених Медаллю пошани й герої українського походження.

Арлінгтонський національний цвинтар

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!

25 травня Америка відзначатиме Memorial Day

Більш як 100 років тому, 24 жовтня 1916 року, у місті Ділтаун, що в штаті Пенсильванія, в сім'ї українських емігрантів народився майбутній американський національний герой Іван Дутко. Наприкінці 1930-х років його було призвано до війська. Служив у 3-й піхотній дивізії армії США.

Опис його подвигу можна знайти в архівах, а сьогодні – й на багатьох американських веб-сайтах. Він є доволі фантастичним, але й вищу військовою нагородою просто так не дають... Того фатального дня 23 травня 1944 року неподалік від моста Ротто, найстарішого в Римі, американський солдат-українець Іван Дутко залишився один проти фашистських позицій: трьох кулеметних гнізд і 88-мм зенітно-артилерійської установки. Попри сильний вогонь противника, спрямований безпосередньо на нього, перебігаючи від вирви до вирви, він спромігся наблизитися на 30 метрів до однієї з кулеметних позицій і знищити ворогів ручною гранатою. І вже поранений з другого кулемета, він звівся на ноги й пішов просто на 88-міліметрову гармату, стріляючи з автомата від стегна. Коли до гармати залишилося менше 10 метрів, йому вдалося знищити всіх п'ятьох ворожих гармашів. Уже двічі тяжко поранений, спливаючи кров'ю, він продовжував атаку й знищив обслугу всіх чотирьох позицій. Помер від численних ран на місці бою.

Іван Дутко героїчно загинув, проживши на цій землі всього 27 років. Похований на Національному цвинтарі Беверлі (штат Нью-Джерсі). За цей подвиг 5 жовтня 1944 року його було посмертно нагороджено Медаллю пошани.

Ще один герой-українець, якого було удостоєно Медаллю пошани, Едвард Козак, який більш як 100 років тому народився в сім'ї переселенців з України. А через 25 років після

Пам'ятник українським американським ветеранам у Бавнд-Бруку (штат Нью-Джерсі)

народження солдата було посмертно відзначено найвищою військовою нагородою США – Медаллю пошани.

Відомо, що до лав американського війська він вступив у Чикаго, воював у складі 383-го піхотного полку 96-ї піхотної дивізії. Під час бойових дій поблизу м.Каказу-Рідж на острові Окінава (Японія) 9 квітня 1945 року знешкодив дві ворожі вогняні кулеметні позиції. Коли через сильні контратаки й жорстокий опір противника його загін змушений був відступити, Едвард з вісьмома побратимами добровільно залишився для прикриття відступаючих.

Відстрілюючись з небезпечної позиції протягом трьох годин, він знешкодив близько 30 ворожих солдатів. Пізніше до-

помагав рятувати поранених, які залишилися на лінії вогню. Самовіддано захищаючи їх і відстрілюючись, він уразив ще чотирьох японських солдатів і сам отримав смертельне поранення. Загинув, намагаючись рятувати бойового побратима.

Похований на Національному цвинтарі у м.Рок-Айленд (штат Іллінойс).

Серед нагороджених Медаллю пошани українців і 29-річний Антон Кротяк з Чикаго. Він народився 15 серпня 1915 року, а призваний до війська був у Чикаго.

У Другій світовій війні Антонові довелося воювати з японцями. Американець українського походження проходив службу рядовим першого класу у першій роті 148-го піхотного полку

37-ї піхотної дивізії. Вже наприкінці війни він поклав життя на вітар перемоги в запеклому бою на Лусоні – головному острові Філіпін. Як свідчать скупі рядки опису подвигу з подання на нагородження солдата Медаллю пошани, «кинута противником граната впала у центр великої групи військовиків. Миттєво відштовхнувши товаришів, він кинувся на неї, захистивши побратимів своїм тілом, як щитом. Граната вибухнула під ним, і він, смертельно поранений, помер за кілька хвилин».

Свій подвиг українець здійснив 8 травня 1945 року поблизу місцевості Балете Пасс. Посмертно героя було відзначено Медаллю пошани, яку було вручено його рідним.

Микола Орешко, ще один американець українського походження, пішов у вічність не так давно – в жовтні 2013 року. Останні два з половиною роки свого життя він був найстарішим серед живих кавалерів найвищої американської військової нагороди – Медалі пошани.

Народився Микола Орешко в сім'ї українських емігрантів у містечку Бейон (штат Нью-Джерсі) 18 січня 1917 року. В роки Другої світової війни був призваний на військову службу та згодом відправлений до Західної Європи. У серпні 1944 року після завершення операції «Оверлорд» прибув до Франції на посаду командира взводу роти «С» 302-го піхотного полку 94-ї піхотної дивізії армії США. У складі частини майстер-сержант Орешко брав участь у ліквідації оточених угруповань вермахту, що утворилися через швидке просування військ союзників на півночі Франції. В грудні дивізія, у складі якої воював Орешко, вела бойові дії в районі прориву німецьких військ в Арденнах.

23 січня 1945 року поблизу німецького містечка Теттінген, діючи наодинці, атакував та вивів з ладу німецький бункер. Згодом, попри отримане серйозне поранення, атакував та зруйнував ще одну вогневу точку нацистів. Саме за цей подвиг 9 місяців потому, 30 жовтня 1945 року, його було удостоєно Медалі пошани.

Останні роки свого життя він мешкав у містечку Крескіл (штат Нью-Джерсі). Помер кавалер Медалі пошани в Інглвуді 4 жовтня 2013 року, трохи не доживши до свого 97-річчя.

Це тільки кілька історій з українського літопису американського війська. Перед церквою-пам'ятником Святого Андрія Первозванного в Бавнд Бруку (штат Нью-Джерсі) стоїть велична стелла пам'яті українцям, які служили в американському війську. Багатьох з них вже немає на цьому світі. А тому, коли будете там, підійдіть до стелли й помоліться за упокій їхніх душ. Вічна їм пам'ять!

Андрій Гурін
Спеціально
для «Нової газети»

ПАМ'ЯТЬ

МИНУЛЕ, ЯКЕ НЕ ХОЧЕ МИНАТИ

18 травня Світовий Конгрес українців (СКУ) долучиться до міжнародного онлайн-мітингу вшанування пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

«Світовий Конгрес українців вшанує пам'ять кримських татар, безневинно загиблих унаслідок насильницького виселення з рідної землі радянською владою. Сьогодні Російська Федерація продовжує цю політику гноблення й насилля, окупувавши Крим та відкрито переслідуючи кримськотатарський народ, зневажаючи людські права та свободи», – йдеться в заяві, оприлюдненій СКУ в день пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу.

76 років тому, 18 травня 1944 року, радянська влада розпочала заздалегідь сплановану депортацію з Криму майже 200 тисяч етнічних кримських татар, більшість яких становили жінки, діти та люди старшо-

Фрагмент виставки «Депортація в обличчях кримських татар: 75 років опісля», розгорнутої в нью-йоркському Українському музеї в травні минулого року

го віку. Майже половина з них загинула під час насильницького переселення та від голоду, хвороб, тортур і каторжних робіт на засланні, у безлюдних районах Центральної Азії. Разом з цим у Криму було знищено матеріальну й духовну спадщину кримських татар, закрито бібліотеки, школи й мечеті та

змінено тисячі історичних назв. У 2019 році Меджліс кримськотатарського народу направив звернення до парламентів та урядів держав світу із закликом визнати геноцидом депортацію кримськотатарського народу. В 1944 році.

Світовий Конгрес українців вітає заяву Сейму Латвії щодо

вшанування жертв депортації, підтримки політики невизнання незаконної анексії Криму та визнання депортації кримських татар 1944 року геноцидом. «Світовий Конгрес українців закликає світове співтовариство віддати шану жертвам жahlливого злочину тоталітарного комуністичного режиму та визна-

ти події 1944 року геноцидом кримськотатарського народу. Водночас, ми закликаємо до посилення тиску на Російську Федерацію аж до повної деокупації Криму й Донбасу та звільнення політичних в'язнів», – наголошується в зверненні СКУ.

Прес-служба СКУ

МИРОСЛАВ СМОРОДСЬКИЙ (1944-2020)

30 квітня після ускладнень під час медичної операції відійшов у засвіти відомий у нашій громаді правник та правозахисник Мирослав Смородський.

Син начальника штабу «Поліської Січі» під проводом Тараса Бульби-Боровця Петра Смородського, Мирослав Смородський народився в 1944 році в Австрії.

У шестирічному віці емігрував з родиною до Сполучених Штатів Америки. У 1968 році закінчив школу права Ратгерського університету (штат Нью-Джерсі).

Один із засновників українсько-американської Правничої асоціації (Ukrainian Bar Association) і двічі був її головою (1978-1979, 1990-1993 роки).

У 1980 році – член американської делегації на Мадридській конференції з питань безпеки та співробітництва в Європі.

З 1990-х років його практика отримала чітке міжнародне спрямування з особливою увагою до України. З 2001-го – радник Міжнародної організації Об'єднаних Націй з питань міграції (МОМ), Генераль-

ного консульства України в Нью-Йорку, Посольства України в США.

Глибоко освічений, талановитий юрист, Мирослав Смородський залишився в пам'яті всіх, хто його знав, як справжній патріот України, якому завжди боліла доля його історичної Батьківщини. Вічна пам'ять, нехай пухом буде йому американська земля!

Ambassador of Ukraine
Washington, D.C.

Рідним і близьким
Мирослава Смородського

З глибоким сумом сприйняв звістку про смерть Великого
Українця і нашого друга Мирослава Смородського.

Від імені співробітників Посольства України та від нас з
дружиною Іриною прийміть найщиріші співчуття з приводу цієї важкої
втрапи.

Ми завжди пам'ятатимемо Мирослава Смородського як
видатного українсько-американського юриста, активного громадського
діяча, патріота, який все своє свідоме життя відстоював інтереси своєї
Батьківщини.

Ми високо цінуємо життєвий доробок пана Мирослава, його
активну громадську позицію, його допомогу усім нам, українським
дипломатам.

Нехай спочиває з миром.

Вічна пам'ять!

Володимир Єльченко

Вічна
пам'ять...

Рідним і близьким Мирослава Смородського

Дуже важко сприйняти звістку про те, що відійшов у вічність Мирослав
Смородський.

Всі дипломатичні установи України в США постійно відчували
присутність пана Мирослава і його допомогу.

Тільки завдяки високому юридичному професіоналізму та наполегливій
енергії Мирослава Смородського Незалежна Україна отримала в престижному
районі центру м. Нью-Йорк будинок для Генерального консульства України.

Не стало справжнього патріота України - нашого Мирослава.

Наші співчуття всій його родині.

Вічна йому пам'ять!

З глибоким сумом і великою повагою,
Віктор і Людмила Крижанівські

Майбутнє
своєї родини
забезпечте тепер

Отримайте більше
з УНСоюзом

ДОВГОТРИВАЛІ АНУІТЕТИ

* Відсотки тільки на перший рік
Всі пенсійні рати підлягають змінам.
Дійсні не в усіх штатах.

3%*
5-РІЧНИЙ

3.5%*
7-РІЧНИЙ

4%*
9-РІЧНИЙ

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС:
888-538-2833

- Без додаткових адміністративних оплат від продажу і збереження
- 10% можна вибрати без штрафу
- Мінімальна сума вкладки тільки \$1,000
- Довгострокове переривання контракту (вибір грошей) можливе за умов:
  - Поліса дотримується до кінця терміну
  - У випадку тяжкої недуги
  - Вимог старечого дому
  - Медичних видатків, пов'язаних з нещасними випадками

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації: 800-253-9862 • Fax: 973-292-0900
www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Put your Home's Equity to work
NOVA Home Equity Line of Credit (HELOC)

No Closing Costs!

Great Variable Rate
of Prime minus

1.00%

FOR THE
LIFE OF THE LOAN!

APPLY NOW
and receive a rate of

3.75% APR*

Use your HELOC for...
Home Improvements
Debt Consolidation
Education • Travel
Celebrations

The New Way to Do Your Banking

NOVA UA
FEDERAL CREDIT UNION

Like us at facebook.com/NOVAFUCU

www.novafcu.com

Main Office - 851 Allwood Road, Clifton, NJ 07012 • 973-471-0700
Botany Village - 237 Dayton Ave., Clifton, NJ 07011 • 973-772-0620

*APR is Annual Percentage Rate. Rates are effective October 24, 2019, and are subject to change without notice.
Intro APR is good for 6 months and will convert to Prime minus 1% thereafter. Employment history, monthly income and monthly debts will also influence your ability to obtain a HELOC. HELOC rate of 3.75% APR is a floor rate and cannot be lower regardless of future Prime Rates.

АДВОКАТ
СЕРГІЙ ГОШОВСЬКИЙ

- ◆ Купівля-продаж нерухомості, бізнесу
- ◆ Імміграційне право
- ◆ Заповіти, трасти

Hoshovsky Law Firm, 347 Fifth Avenue, Suite 1009, New York, NY 10016
(212) 532-8600 (212) 532-8601 Fax: (212) 208-4509

Адвокат Сергій Поліщук
ІМІГРАЦІЙНЕ ПРАВО
та інші юридичні та нотаріальні питання

Адвокат Сергій Поліщук практикує імміграційне право по всій території США, та має ліцензію для практики у всіх сферах права у штаті Нью-Йорк.

Адвокат є членом Американської асоціації імміграційних адвокатів.

Law Office of Serge Polishchuk, 411 Lafayette Street, Fl. 6, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • Fax: (917) 522-9587 • E-mail: pallada@comcast.net

ПРОДАЄТЬСЯ ДІМ

Продається новий добротний цегляний будинок у Чорткові, Тернопільської області, в районі Золотарки. Американське планування, два поверхи, пивниця (цокольне приміщення), два гаражі, криниця. Поштукатурений (зовні й всередині), трифазне освітлення. Загальна площа ділянки довкола будинку – понад 16 соток: на рівнині, гарне місце, правильної форми. Загальна площа приміщень – 386,8 кв.метрів. Житлова -165, 3 кв.метрів. Площа приміщення господарського будинку – 143,4 кв.метрів.

Деталі за телефоном: (201) 790-7770, запитати Лесю

У ГРОМАДІ

17-го травня, пристосовуючись до сучасних умов та обмежень у зв'язку зі світовою пандемією коронавірусу, відбувся XXXI з'їзд Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ) у мережі Zoom.

XXXI З'їзд ООЧСУ: оновлення обличчя і незмінність принципів

Цей з'їзд – історичний з огляду на те, що вперше в історії організації та нашої громади така поважна на всеамериканському рівні подія відбулася в суто віртуальному форматі. Але демократично, спираючись на історію, головні принципи та засади ООЧСУ, заснованої в 1946 році. І це – найважливіше.

XXXI з'їзд Організації оборони чотирьох свобод України відбувся з участю реєстрованих делегатів, представляючи відділи ООЧСУ з багатьох куточків Сполучених Штатів Америки та достойних гостей з Канади й України, включно з Кримом.

Для провадження роботи

з'їзду було обрано президію в такому складі: Роман Гірняк (голова), Михайло Козюпа (заступник голови), Олена Олещук-Ленчук (секретар україномовної частини), Іван Яворський (секретар англомовної частини). Учасники з'їзду заслухали звіти голів, референтів, контрольної комісії, комітету управління та взяли активну участь у дискусії, що розгорнулася.

Резолюції з'їзду схвалено одностайно. Делегати так само одностайно «уділили абсолютну підтримку» Управі, яка працювала протягом звітного періоду, та проголосували за новий

провід Головної управи ООЧСУ. Варто підкреслити, що провідники організації виконали свою опрацьовану місію омолодження провладу ООЧСУ.

Відтак, Головну управу ООЧСУ обрано в такому складі: голова – Дмитро Ленчук,

1-й заступник голови – Михайло Козюпа, 2-й заступник голови – Іван Кебало, виконавчий секретар – Степан Качурак, фінансовий референт – Остап Глинський, організаційний референт – Богдан Гаврилюк, референт зовнішніх зв'язків – Михайло Мігеліч, референт інформатики – Юрій Баюрак, референт з питань від-

повідності управління – Осип Лучка, члени управи – Мирон Колінський, Степан Прятка, Дмитро Стапінський. До Контрольної комісії ввійшли: Зенон Галькович (голова), Орест Вітюк та Олександр Качмарик. До Товариського суду – Олесь Стрільчук (голова), Іван Яворський та Ігор Зварич.

Делегати та гості привітали новообрану Управу з побажаннями єдності та успіхів у подальшій такій важливій праці, яку виконує ООЧСУ, на благо громади, України та всього українського народу.

Прес-служба ООЧСУ

ДОБРОДІЙ СТЕПАН ҐЕРИЛІВ ТА ЙОГО АМЕРИКАНСЬКІ БЛАГОДІЙНИКИ

Національний конкурс
Благодійна УКРАЇНА - 2019

Серед переможців Національного конкурсу «Благодійна Україна-2019» і бердянські волонтери, які діють у співпраці з добровільними українськими Американи.

Добродій Степан Герилів

Переможців було визначено в 24 номінаціях із 1132 претендентів. Серед них – і Степан Герилів та очолювана ним Бердянська скриня «Добродій» Бердянського державного педагогічного університету Запорізької області – в категорії «народний благодійник».

Степан Герилів майже 15 років жив та працював «у пошуках кращої долі» в США, в Нью-Джерсі. А тоді вирішив повернутись додому. Й повернувся не до рідної Галичини, а в Запорізьку область, редактором газети «Університетське слово» Бердянського державного педагогічного університету. Маючи добрих друзів-волонтерів, і насамперед з Америки, створив Благодійну скриню «Добродій», щоб хоч якось стати корисним не тільки студентам університету, а й мешканцям Бердянська.

«І з тих пір до нашої «Скрині» надійшли десятки посилок з-за кордону з одягом, взуттям, інвалідними візками, ходунками, – розповів Степан Герилів, ділячись радісною новиною про перемогу. – Багато чого із присланого з Америки (особливо парафіянами церкви Св. Івана Хрестителя з Ньюарку, що в шта-

Меценатка Христина Дурбак

ті Нью-Джерсі) роздаємо переселенцям, відправляємо на передову, до військових шпиталів,

у сиротинці. Крім того, перебуваючи в США, я познайомився й заприятелював із чудовою людиною – пані Христиною Ковшевич-Дурбак, яка 20 років тому заснувала в Америці Фонд імені своєї покійної матері – Катерини Ковшевич. Протягом двох десятиліть сотні обдарованих українських студентів-контрактників вже отримували з Фонду кошти для оплати за навчання в своїх вишах. Ставши представником цього Фонду в нашому регіоні, за останні 7 років мені вдалося рекомендувати пані Христині більше півтори сотні студентів нашого Бердянського державного педагогічного університету, а згодом й стати його стипендіатами.... Тішить найбільше з того всього, що нам вдалося згуртувати навколо себе сотні студентів, викладачів університету, вчителів та учнів місцевих шкіл чи просто патріотично налаштованих бердянців, яким не байдужа доля рідної України, які разом з нами так прагнуть миру, спокою і, звичайно ж, перемоги. Дякую всім вам, дорогі мої американські українці!»

ТОВАРИСТВО ВОЯКІВ УПА В США ЗМІНИЛО СВОЮ НАЗВУ

Узверненні воюючої України до бійців і командирів рейдуєчих частин УПА підкреслюється між іншим:

«Ви мужньо виконали своє завдання, покладене на вас Головною Визвольною Радою. Хоч ви опинилися тепер далеко від рідних земель, боротьба для вас не закінчена. Ви мусите й далі боротися так, як недавно боролися зі зброєю в руках. На чужині й далі зберігайте та плекайте героїчні традиції Української Повстанської Армії та високо несіть прапор її слави».

Для того, щоб успішно виконувати цей наказ воюючої України, вояки УПА, незважаючи на всілякі труднощі, бо треба було думати й про хліб насущний, почали організовуватись усюди, де опинились по війні: в Німеччині, Австралії, Канаді, США... Вже 1 квітня 1950 року було засновано Товариство колишніх вояків УПА ім. ген.-хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки в США, а 14 лютого 1952 року його було зареєстровано під назвою Society of Veterans of Ukrainian Insurgent Army, Inc.

Про довголітню працю й осяги, що воно робило й що виконало, багато написано в трьох книгах нашого Товариства.

З часом наше Товариство змінювалося, наші вояки відходили в кращий світ, на вічну варту. Над майбутністю ми почали замислюватися й дискутувати на наших з'їздах, конференціях, а навіть на пленумах «Літопису УПА». Були ще молодими, то й ці дискусії були на маргінесі, а рішень стосовно реформування Товариства не було ухвалено жодних.

Ситуація стала критичною після 26-го нашого з'їзду, який відбувся в 2006 році, а зокрема після смерті друга Лева Футали в 2007 році, коли позна-

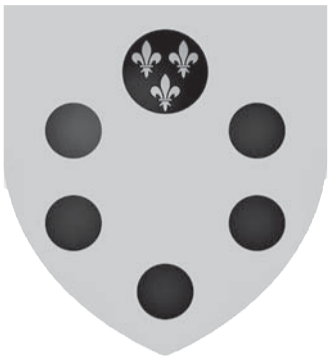
чився значний спад членства. В тому ж часі діти членів Товариства вийшли з ініціативою створити організацію під умовною назвою «МУР – Ми Упівська Родина». Після дискусії ми дійшли висновку, що це ситуації всередині нашої організації не поправити, з огляду на подальший спад членства й фізичний стан тих, хто ще живі. Першим кроком було прийняття нащадків до Товариства й скликання нового з'їзду, котрий відбувся в квітні 2015 року й на якому було обрано Управу вже з нащадків упівців. На наступному з'їзді, 4 травня 2019 року, було ухвалено пропозицію змінити назву на Товариство УПА – Society of the Ukrainian Insurgent Army, Inc., тобто без слова «вояків». Справу зміни назви було передано адвокату для подальшого полегшення, що зробив адвокат, пан Олег Декайло. Щира йому подяка!

Повідомляємо всі українські організації, фінансові установи, всю українську громаду та всіх тих, хто протягом багатьох років морально й фінансово підтримували Товариство Вояків УПА, що від березня 2020 року Товариство має назву:

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ В США SOCIETY OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY, INC.

Вдячні будемо за вашу підтримку й у майбутньому!

ДОВКОЛА СВІТУ

Високий, вродливий, чорнявий парубок, приставучий, як смола на свіжоасфальтованій дорозі, біг за нами підтюпцем аж з протилежного берега Арно. Й, підкидаючи якісь брязкальця на долоні, обкрученій на зап'ясті розками, схожими на намисто, приказував: «Купуєте одне – одне безплатно!» Ми ж, начувшись-

Палаццо Медічі-Рікарді

МЕДІЧІ • ПОВЕДИТЕЛІ ФЛОРЕНЦІЇ • Й РУШІ РЕНЕСАНСУ

начитавшись про італійських кишенькових злодіїв, навіть не озирались, тільки міцніше притискуючи свої торби. Але продавець не відставав і, дійшовши за нами по Понте Веккью на протилежний берег річки, збив ціну вдвічі: «Купуєте одне – два безплатно!»

– Зараз я куплю в тебе все... І безплатно, – почувся сердитий голос нізвідки. – Якщо ти (далі йшло неpubлікабельно-неполіткоректне слово) не перестанеш приставати до людей, я згребу всі твої бебехи й викину в річку. Зрозумів?

Африканський парубок, перекинувши брязкальця з однієї долоні на іншу, крутнувся на одній нозі, мов паяц, розвернувся на сто вісімдесят градусів і швидко попрямував по мосту в протилежному напрямку – туди, звідки прийшов.

– А хто це такі? – перепитали ми з натиском на «такі» (бо поряд сновигало ще кілька подібних «продавців») у власника голосу, що належав молоджавому бородатому чоловіку, котрий заховався за розгорнутою газетою, яку читав.

– Люди з кораблів... Хіба не видно! Пройдисвіті! Волоцюги! – тихішим, але все одно сердитим голосом відповів він, а потому, вже добрішим, і переклав нам ту тираду, яку виголосив, налякавши нашого переслідувача на Понте Веккью.

– Напевне ж, марно цей міст ви називаєте тепер «ювелірним», – перше, що знайшлися відповісти.

– А називали колись «смердючим», – наш рятівник починав сердитися знову. – Якщо так піде далі, то він знову стане таким, як був...

Понте Веккью через Арно – знаменитий не лише у Флоренції, його знають у всьому світі.

Наша довідка: Медічі (італ. Medici) – італійська фінансово-торгівельна династія, представники якої з XIII по XVIII століття неодноразово ставали правителями Флоренції. Найбільше прославилися як меценати відомих художників, скульпторів, архітекторів епохи Відродження, зокрема Мікеланджело, Леонардо да Вінчі, Боттічеллі, Галлія, Маккіавеллі...

Засновником династії вважається Джованні ді Біччі (1360-1429), який у 1421 році був обраний гонфалоньєром (найвища посада) Фло-

ренції. А його сини Козімо (1389-1464) та Лоренцо (1394-1440) були першими активними політичними діячами Флорентійської республіки.

Роль Медічі в епоху Ренесансу не знає паралелей у світовій історії. Четверо представників династії зійшли на папський престол (Лев X, Лев XI, Пій IV і Клемент VII); дві жінки з цього роду (Катерина та Марія) стали королевами Франції. Ще троє представників уславленої династії були герцогами – Флорентійським, Немурським і Тосканським.

Сади Боболі

Побудували його в 1345 році, в найвужчому місці ріки, й уздовж обох боків на ньому вишикували ще й будинки. А над ними звели спеціальну надбудову – коридор Вазарі. Спеціально для Козімо Медічі, щоб герцог мав можливість проходити з палаццо Пітті до палаццо Веккью. Не вдихаючи «ароматів» торговельних рядів. Бо вздовж мосту торгували м'ясики й доволишні повітря було нашпиговане специфічними й часто непри-

ємними, особливо в літню пору, запахами. Тому в народі цей міст почали називати «смердючим».

Але світову славу йому принесла інша історія. Кажуть, що саме на Понте Веккью народилось таке поняття, як банкрутство. Тому що коли продавцю нічим було віддавати борги, приходили спеціальні «контролери» й прилавок, на якому той виставляв свій товар (banco), розтрощували (rotto). Таку «практику» почали називати «bancorotto».

Але нас цікавив не стільки міст, скільки береги, на які він спирається.

Палаццо Пітті примостився на південному узбережжі Арно. У XV столітті у Флоренції владарювала родина Медічі. Бізнесові справи йшли доволі успішно, та й народ публічно всіяко виказував свою повагу. Одним з найвідданіших друзів владної династії був флорентійський банкір Лука Пітті. Однак, як з'ясувалося з часом, дружба його була показ-

ною. Щоб довести свою перевагу, він розпочинає будівництво маєтку й замовляє архітектору палаццо, у внутрішньому дворі якого помістився б увесь палац Медічі, а вікна мали б бути такого розміру, як двері у тих же Медічі.

Розмах амбіцій приголомшував. Однак втрутилась політика – через наступ Османської імперії торговельні справи в Європі занепали, багато заможних родин збанкрутіли, будівельні роботи в палаці призупинилися, а в 1472

Каплиця Медічі

Ботічеллі «Поклоніння волхвів»

У колишньому монастирі Святого Марка

Фото на згадку у внутрішньому дворі палаццо Медічі-Рікарді

році помер і сам господар, так і не побачивши грандіозного уособлення власної величі. Колесо історії крутнулося під іншим кутом і в 1537 році Козімо I повернув владу у Флоренції клану Медічі, викупив палаццо у збіднілих нащадків Луки Пітті й подарував його своїй дружині Елеонорі Толедській.

Вона довершила грандіозність і біля гігантської споруди 205 метрів завдовжки і 38 метрів заввишки розпорядилася на п'яти гектарах розбити сади.

Сади резиденції Медічі або флорентійські сади Боболлі – один з кращих паркових ансамблів італійського Ренесансу. Та й взагалі, Флоренцію, як і епоху Відродження, абсолютно неможливо уявити без династії Медічі. Близьк їхньої флорентійської архітектурної спадщини і до цього дня засліплює туристів: вілла Кафаджіоло і монастир Сан-Марко, базиліка Сан-Лоренцо, грандіозні палацци-резиденції герцога Козімо де Медічі...

Заступництво Медічі поширювалося на багатьох геніїв того часу, в тому числі на Мікеланджело Буонарроті, якого Лоренцо Розкішний підтримував до кінця свого життя, та Галілео Галілея, котрий був філософом при дворі Медічі, або Сандро Боттічеллі, який завдяки патронату цього клану створив дивовижну картину «Народження Венери»...

Однак дослідники європейського Ренесансу та гуманізму XIV – XVI століть, особливо в контексті сьогодення, не перестають задаватися питанням: ким вони все-таки були ці Медічі – гуманними олігархами чи підприємливими гуманістами?

Про походження прізвища однозначної відповіді немає: за однією версією, родоначальники династії були медиками (medico) при дворі Карла Великого, за іншою, займалися аптечною торгівлею, за третьою, походили з воєнничих вождів франків. Однак достеменно відомо, коли й чому італійська родина пройшла низку злетів та падінь і який залишила по собі слід.

Медічі, які стали славою Флоренції, починали свою кар'єру доволі скромно – з маленького села Мугелло на півночі Тоскани, й кілька осіб з родини в різні періоди навіть були засуджені до смертної кари. Початками слави сім'я має завдячувати Джованні ді Біччі де Медічі, який вирішив зробити з членів родини добropорядних громадян. Йому це вдалося, а складники успіху були прості: наполеглива праця, здоровий спосіб життя й уміння добре рахувати.

Для таких, як ми, тобто, тих, хто не дуже добре вміє рахувати й зовсім не вміє заробляти гроші, фінансові аналітики публіцистично розклали бізнес Медічі «на атоми»

Найперше вони добряче погортали «секретну книгу» Джованні ді Біччі де Медічі – документ, який дозволяє зрозуміти дуже багато про блискавичне збагачення його родини. Родина ретельно підходила до кож-

ної «бізнесової перспективи» й акуратно вела рахунки. Перші головні гравці на ринку банківських послуг, що зароджувався в Італії, були настільки залежними від території діяльності, що одна відмова платити за рахунками цілком могла їх убити. Банк Медічі ж складався із сукупності незалежних один від одного товариств. Людина невгамовної енергії, Джованні ді Біччі до моменту передачі справ старшому синові Козімо встиг відкрити відділення банку у Венеції, філії в Женеві, Пізі, Лондоні й Авіньйоні. Керуючі місцевими відділеннями банку були найманими працівниками й молодшими компаньйонами, в нагороду за працю вони отримували частину прибутків. Децентралізація – ось ключ до стрімкого успіху банкірів Медічі. У 1402 році 17 їхніх працівників виконали робіт на 20 тисяч флоринів, а за період з 1397 по 1420 рік прибуток становив вже 151 820 флоринів (понад 20 млн доларів США у сучасному перерахунку), або 6326 флоринів на рік (32 відсотки річних). Ця математика особисто нам небагато промовляє, але судячи з того, що залишили по собі Медічі, очевидно, ці цифри вражають.

У 1419 році Джованні, перебуваючи на смертному одрі, знайшов у собі сили на заповіт спадкоємцям: тримати поставлену ним планку. Двадцять шість чоловіків із прізвищем Медічі прийшли віддати останню шану главі клану, який власними справами здобув повагу багатьох тисяч людей. Його первісток Козімо до моменту інтронізації Пія II не просто керував Флоренцією: місто й людина були нероздільні. З цим не сперечався і сам Папа Римський: «У нього вдома вирішуються політичні питання. Усі посади зайняті його прихильниками... За його велінням війна і мир змінюють одна одну, переписуються закони... Не називаючись таким, він володіє всіма привілеями короля».

Не всім подобалося, що Флорентійська республіка була в необмеженій владі сімейства казково багатих банкірів. До жовтня 1433 року ситуація загострилася настільки, що Козімо зі своїми прихильниками був змушений тікати до Венеції, де провів майже рік. У 1478 році жорстока спроба клану Пацци припинити гегемонію Медічі закінчилася вбивством Джуліано, брата Лоренцо Прекрасного. Відчутної шкоди банку завдавав і підвищений інтерес Лоренцо до політики... У паніці, що передувала французькому вторгненню 1494 року, родина Медічі була вислана з міста, а все її майно вилучено й знищено. Проповідник-домініканець Джироламо Савонарола у всіх лихах міста звинувачував саме Медічі, тому його заклики до «багаття марнославства» були почуті миттєво: натовп увірвався до палацу клану й спалив усе, в тому числі й ранні банківські книги.

Потрапивши в залежність від натовпу простолюдинів, заможні громадяни Флоренції дуже

швидко засумували за часами панування колись всесильного клану. У 1537 році Козімо Медічі запросили повернутися. Новий флорентійський уряд дбав про розширення торгівлі, промисловості та банківського сектору. Багато коштів, здобутих вдалими комерційними оборудками, Козімо витрачав на благо: за роздачу хліба в голодний рік він отримав звання «батька вітчизни». Прагнучи зробити місто центром інтелектуального життя Італії, столицею західної культури, він першим із Медічі почав активно допомагати вченим, художникам і поетам. Його палац був першим великим гуманістичним центром у Флоренції. Внук Козімо Старшого – Лоренцо Медічі, названий Розкішним, освічений любитель мистецтва, який мав смак, писав вірші й сповідував ідеї гуманізму, був найпрославленішим з усіх правителів епохи Відродження. Саме він, наслідуючи свого діда, перетворив Флоренцію на гігантську художню галерею й краще, ніж будь-хто, втілював собою ідеал повелителя доби Відродження.

Гуманісти та художники Флоренції згадували своїх благодійників у своїх творах. І це був новий тип кооперації красивого й корисного. На одному з найвідоміших портретів роботи Боттічеллі, на медалі, яку тримає юнак, змальовано профіль Козімо де Медічі. У «Поклонінні волхвів» пензля того ж митця троє мудреців – це троє Медічі: Козімо-старший омиває ноги Ісуса, а трохи праворуч і внизу зображені два його сина: П'єро в червоному та Джованні – в білому...

Капела Медічі – меморіальна каплиця родини – цілком створена за задумом Мікеланджело Буонарроті. Він прибув до Флоренції на запрошення Папи Римського Лева X з роду Медічі, який замовив майстрові створити новий фасад для місцевої церкви Сан-Лоренцо, родинного храму.

Фасад мав би стати «дзеркалом всієї Італії», втіленням найкращих рис майстерності й свідченням могутності роду Медічі. Довгі місяці роздумів, проектні рішення, перебування самого Мікеланджело в мармурових кар'єрах виявилися марними... По смерті Папи проект зійшов нанівець. Однак кардинал Джуліо Медічі попросив майстра таки повернутися до нього знову й створити в тій же церкві Сан-Лоренцо родинну каплицю. Мікеланджело погодився, але відразу навідріз відмовився від портретної ідеї. Не зробив винятку й для герцогів Лоренцо й Джуліано. І натомість зобразив алегоричні фігури Ночі, Ранку, Дня та Вечора, натякаючи на проминальність життя. А трикутну композицію надгробку доповнив образами богів, але річкових, підкреслюючи невпинний плин часу. Навіть для багатих і знаменитих. Таких, як Медічі.

**Катерина Кіндрась,
Валентин Лабунський
Нью-Йорк – Рим –
Флоренція – Неаполь –
Нью-Йорк**

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У НЬЮ-ЙОРКУ: СПОГАД ПРО МАЙБУТНЄ

У ці квітучі травневі дні 7-ма вулиця в нью-йоркському Українському селі традиційно під омофором церкви Святого Юра розцвітає барвистими вишивками й синьо-жовтими відтінками неба та сонця, звучить коломийками й козацькими маршами, пахне варениками, завиваннями й конваліями...

Так було 43 роки поспіль. Навесні 2013-го ми цей фестиваль через різні бюрократичні обставини ледь не втратили, але всією громадою таки відстояли. А от навесні 2020-го від коронавірусу захистити не змогли.

«Але це лише пауза!», – сказала група ентузіастів-оптимістів і минулих вихідних все ж таки провела Український фестиваль у Нью-Йорку. Виртуально. Оп-Line. На інтернетному майданчику його «відвідали» близько тисячі шанувальників української музики, танців, кухні, розваг, жартів... Щоб підтримати й традицію, й цю, хоча й тривожну, але квітучу весну, яка обдаровує нас не тільки красою, а й надією...

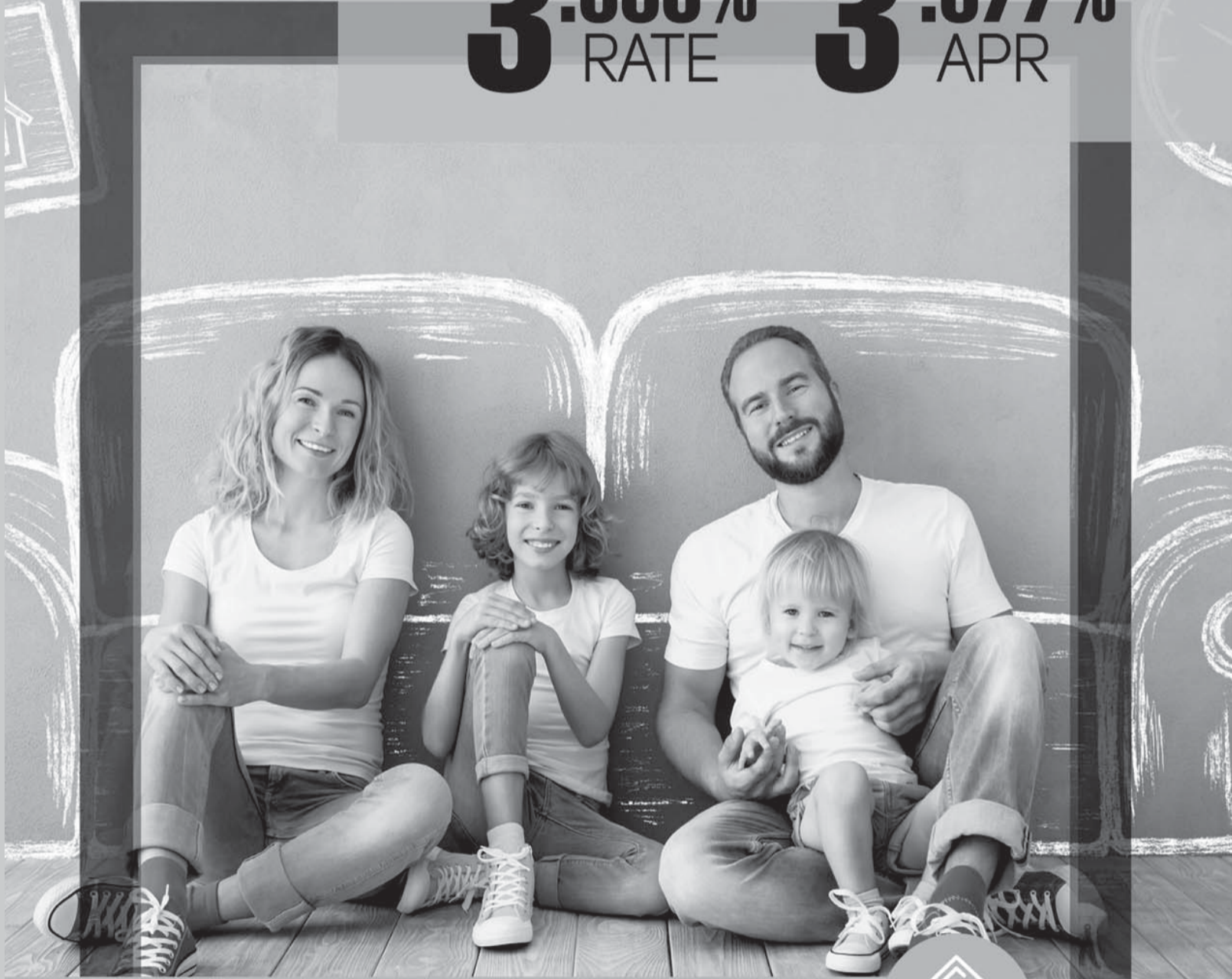
На світлинах – фестивалні миттєвості 2016-2019 років із сайту Українського фестивалю в Нью-Йорку

ВІДСОТКИ НА МОРТГЕДЖ ВІД

3.000% RATE   **3.077%** APR

Знайдіть будинок своєї мрії.

Від позикодавця, якому довіряєте.

Federally insured by **NCUA**

Mortgages available only for the following owner-occupied properties: single family residences, qualified condominiums or multi-family structures with no more than four units and up to 80% LTV. Mortgages with down payments as low as 5% (up to 95% LTV) are available only for the following owner-occupied properties: single family homes and multi-family structures up to 2 units and will require private mortgage insurance (PMI). Subject to approval of application. The stated Annual Percentage Rates (APRs) are all based on \$100,000 mortgages, except for the Fixed Rate Jumbo Portfolio Mortgages which are based on \$484,350 mortgages. For example, a \$100,000 15 Year Fixed Rate Purchase mortgage with an 80% LTV will have a 3.077% APR and the repayment schedule will be 180 monthly payments of approximately \$691. Monthly payment amount does not include any property taxes, and/or insurance premiums; the actual payment will be greater when such items are included. Mortgages available only to members and only in designated geographic locations. All Selfreliance FCU loan programs, rates, terms and conditions are subject to change at any time without notice. Offer may be withdrawn at any time. Subject to approval of application. Please call our mortgage department toll free at 1.888.222.8571x283 for current offers, rates and terms.

SELFRELIANCE.COM

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago IL 60622, 773-328-7500

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091	586-757-1980
11838 Jos. Campau, Hamtramck, MI 48212	313-366-0055
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322	248-487-0330
734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106	973-373-7839
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306	201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981	973-887-2776
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656	773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067	847-359-5911
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108	630-307-0079

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

IRA
Share Account

2.53% АРУ*

**ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.**

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:
6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:
32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*АРУ - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 2.50% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 3/18/2020.